

Sasnak Pusztán történt Nagykanizsa melet 1887 be.

ebe a Pusztába a Inkei Báro gaszdálkodot,és gyümölcsoltó boldog-
aszony napján,a mi Március 25 kor van,ezen a nepon el külte a cse-
légeit hogy menyenek el a gyümölcsfákat meg pucolni,és ez elen a
cselégei tiltakoztak és azt monták néki hogy nem mennek el,mer
nagy ünep van máma,de a Báro csak előtete őket hogy csak menyenek,
és akkor ki mentek a gyümölcsösbe.és ahogy az egyik ember bele vág-
ta a fejjét a fába,a Fából vér fojt,és ere azt monta a Báronak,
Báro ur haz megyünk nem pucujuk meg a fákat,néze meg vér fojik a
fából.még ha a Szüzanya képét is látyátok bent a kor is csak vágjé-
tok és így kénytelenek voltak továbbra is vágni a fát,közbe a házat
odahaza el lepték a nagy öreg hangyálok.menél jobban verték le rola
annál több és több lépte el és teljesen le eték a Husz rola,csak a
csongya maradt és egy nagy üveg amériom aba zárták be de azt is
eték,és akkor a Báronak az volt a kívánsága hogy vigyék el a Sasnaki
kápólnába és ha meghal oda temesék,Tehát ot van a kriptája a Sasnaki
kápólna elat és ot van el temetve.a kis káplna mai napig is meg van
és ál, elmonta Kecskés Jánosné/Palimi lakos/ Korház Sebészeti
dolgozója,Nagykanizsa,

gyűjtöttem Nagykanizsai Sebészeti Korház osztáján,betegen epekőműtéttem
közbe. Borbély Teréz Csurgai Népiénekes,1973 én,Szeptember 7,kor.

Csurgó,Borbély Teréz,1913.

A kézírásos levél alapján nem nehéz megállapítani,hogy Borbély Teréz-
akitől magam is magnóra vettem ezt a történetet-szinte a gyűjtő tu-
datosságával kérdezett rá mint azt tőlem is megszokta sok éves gyűj-
tésünk közben/.Érdeemes összevetni azt a történetet és az általa el-
mondottat.

Szűz Mária megjelenése B.-keszin.

Kiadatott és kapható: Sőtör Györgynél, Keszthelyen, 1884. /36-2/

A Sz. Mária első megjelenése.

Az idén 1884-ik évi június hó elején történt, hogy Buda-Keszin egy, Geiger Éva nevű árva lány a szőlőben munkáját végezve este fel a szőlő végén levő igen szép mandolafa mellett a mint elhaladt, a fa koronáján olyan fényességet látott, mintha azon a nap kelt volna föl. - A leány ezen szokatlan látvány által figyelmessé lőn és a fához közelebb lépett, erősen a vakító fény közepébe nézve, hol a legnagyobb meglepetés között a boldogságos szűz Mária makula nélkül fogantatott képét látta lebegni: mire a jámbor leányka térdeire ereszkedve, a legtisztább szívből eredő fohások között egy oly imádságot rebegett el, melyet minden nap mondani szokott a szűz Máriához. - Azon pillanatban, midőn elvégzé a kis lányka az imádságot, a szűz Mária képe is eltűnt előtte; ez után a fényesség is szétszlott szemei előtt és a látkör besötétedett. - Midőn már semmit sem látott a leányka, fölkel és haza sietett, ott hon elbeszélte, hogy neki a szűz Mária szőlő végén lévő mandolafán megjelent. Eleinte senki sem akart szavainak hitelt adni, azt mondták többen, hogy talán lefeküdt és elaludva álmában látta mind azt, a mit elbeszél, csak midőn erősen bizonyított, hogy se le nem fekt, se el nem aludt, mert hiszen a Mária eltűnése után azonnal haza jött; és ha aludt volna, úgy előbb fel kellett volna ébrednie; erre gondolkodóba estek többen és elhatározta hat földmives, hogy másnap este felé ők is elmennek a mandolafához, hogyha csakugyan látható ott a szűz Mária képe, azt saját szemekkel láthassák.

A Sz. Mária második megjelenése.

A hat földmives valóban elment.....körülnézték a fát, de egyelőre semmit nem láttak, csak később...oly nagy fényesség lett a fa koronája körül, hogy szemeiket majd megvakította....csakugyan ott látták a boldogs. szűz Mária képét....Amint az Üdvözlég Máriaát elmondták, a szűz Mária megszólalt....:Építsetek nekem ezen kedves helyemen egy templomot!.....

A sz. Mária 3. megjelenése.

.....másnap a falu népének elmondták a dolgot....de megjelentek közül csak igen kevesen láthatták meg a sz. Mária képét, mert mint mondják, csak az igaz hívők és büntelenek méltók arra, hogy a sz. Mária képét még e földön megláthassák". / közben a szomszédos szőlősgazda kivágatta a fát, mert veteményeiben nagy kárt tett a folyton kijáró tömeg/... "Nagybodogasszony napján... egyszerre egy oly nagy fényesség lett látható, mintha... a nap kelt volna föl"... "Szűz Mária képe is megjelent és/a fenti kérés hangzott el ajkáról/.

Látható, hogy a 19-20. században eléggé gyakori jelenség volt a Mária-jelenés, illetve az ezekről szóló történetek és énekek/akár Nagyszakácsihoz, Peremartonhoz, vagy Budakeszihez-és még egyéb nem közölt helyekhez köti is népünk képzelete/. Az egyező, rokon-motiváció minden énekben, leírásban felfedezhető, mint az alább közlendő ének is bizonyítja még/azzal a megjegyzéssel, hogy ez az ének a jobb és ismertebb szöveg-elődeinek mintájára készült/.

FigyeljeteK kissé keresztények azon énekre, melyet az angyalok énekeltek az érsekújvári Szűz Mária kápolnában.

Pesten, 1861. Nyomatja és kiadja Bucsánszky Alajos, Ősz-utca 20.sz.

Kérjétek az Isten fiát
És boldog szűz Máriát:
Áldva leszen ~~altartok,~~ ^{országok}
Kedves magyar hazátok,
Csillagot vártunk az égből
Mely szolgáljon nekünk üdvül,
S azon kedves csillag vala
Az újvári szűz Mária.

Oh Mária! magasságból
Nyerj kegyelmet szent Fiaedtól,
Oh Mária! élet fája,
Örökké maradok nála.
Csillagot..... stb.

Oh Mária! aranykalász,
Kihez lelelem fordul bizvást,
Oh Mária, szűz szent anya,
Föld legdrágább lilioma.
Csillagot.... stb.

Oh Mária! rózsa virág,
Kinek örül egész világ,
Oh Mária, Isten anyja,

Téget illet hála-ima,
Csillagot..... stb.

Higyjétek az Isten fiát,
S az élet drága világát,
Mely e földön titkolva volt,
Kétszáz és ötven évszakon.
Csillagot..... stb.

Higyjétek urak és papok,
És minden~~ek~~ katolikusok,
Ezen legdrágább virágot,
Mely megáldja e világot.
Csillagot..... stb.

Ez vala betegségemben
Imádságom minden nekem;
Oh Istenem! légy irgalmas,
Brósíts meg és el ne hagyj.
Csillagot vártunk az égből,
Mely szolgáljon nekünk üdvül,
S azon kedves csillag vala,
Az újvári szűz Mária.

Egy múlt századi hiányos ponyva 7.lapján olvashatjuk az alanti című és "hangra" ajánlott éneket.

Csodás történet a népmonda után.

Hang:Az atyának egy fia.....

Szűz Mária hivei ide figyeljétek,
Hallgassátok meg e csoda történetet,
Amely még csak most történt egy pár napja,
Nem ismerve,Pest megye egy kis falujába.

Zugolódott ott a nép~~em~~ ad Isten esőt,
Forróság elszáritja a legelőt.

Talán elvesz a világ,sokan aztat mondták,
Jaj de ránk is eresztette az Isten~~n~~ ostorát.

Sirva jártak minden nap ottan a templomba,
Jaj,már éhen kell halni el a nagy világba.
Sok száz így sóhajtozott,oh szép szűz Mária,
Áztasd meg a földünket Ur Jézus szt.anyja.

Amig így imádkoztak,még így sóhajtoztak,
Köztük egy ismeretlen idős asszonyt látnak,
Minden szem ráirányul,mindenki őt nézte,
Végre az ismeretlen beszédét így kezdte:

Isten küldöt~~t~~je vagyok,mennyből jöttem iden,
Amit nektek itt mondok,az Isten üzenete.
Hogy ha a nép nem tér javulás utjára,
Elvesz e gyarló világ nem is sokára.

Hét évig nem lesz eső~~jud~~totokra adom,
Higyjétek,mert az Isten szavaival mondom,
Hét évi nagy szárazság száritja a földet,
Igy bünteti Isten a kevély embereket.

Hét év alatt ha nem tér a föld bűnös népe,
Akkor következik a világ elveszése.

Ekkor a borzasztó hír elterjedt a faluba,
Be jutott ~~vegre~~ a hír a község házába.

Megtudta azt a falunak bölcs birája,
Rögtön ítéletet hozott ő az asszonyra,
Szóla, ki ~~kell~~ zsuppolni azt a nép ámitót,

Meg kell vasalni mint egy közönséges csalót.

Megy is rögtön két pandur szurony szegezve,
Mégkérdezték mindjárt, hogy az Isten mért küldte.

Oda megy a két pandur, imába találják,
Durván szólnak ő hozzá, most hogy megvasalják.

Szóla, ellenszegülni, oh, jaj nem akarok,
Legyen uram mindenben ~~szent~~ akaratod.

Most a vasat ráteszik, hogy majd őt kísérik,
De ekkor egy borzasztó csattanás hallatszik.

Megretten a két pandur, oh csodák csodája,
Az asszony ~~nincs~~ előttünk, felmenet a mennyországba,
A vas padig ~~ott~~ hever előttünk a porba
Rémülve megy mindkettő a község házára.

A nép látja ebben az Isten szent hatalmát,
Tehát el is hiszik az asszony minden szavát,
Hatalmad el is ismerjük szerelmes Istenünk,
Téged ~~arra~~ kérünk, ne hagyj el soha bennünk.

.....

Kár, hogy a hiányos füzetlapon nem folytatódik tovább ez a különös hangvételi istóriás történet! A "versezet" ugyan gyengén adja vissza a "népmonda" ~~al~~apján írt csodás történetet, intonációja azonban a jellegzetes historikus énekkezdés. Az esemény-szála felfűzött "hét évi nagy szárazság" biblikus imágójával iparkodik hatni a "szerző".

éhes
A mindenáron csodára ~~váró~~ szerzők produkcióikkal feltétlen morali-
zálni akartak, azonban a szándék kevés volt legtöbb ilyen esetben az
égi hangulat igazi megteremtéséhez; akihez mégis eljutott, félrevezet-
tőjévé vált annak hitéletében.

A búcsújárók vallásélményét sokkal jobban kielégítették azok az
énekek, amelyek a már évszázadok óta kegyhellyé nyilvánított zarán-
dokhelyekhez kötődnek. A hagyományos szokásrendhez igazodó népi iz-
lés mindig is szivesebben énekelte azokat az énekeket, amelyekkel kap-
csolatban már eleitől is hallott akár legendás történeteket, akár stró-
fás szerkesztéseket, még akkor is, ha a megjelölt "ad notam" helyett a
maga által jobbnak, szebbnek tartott énekkel párosíthatta. Különösen vo-
natkozik ez azokra a búcsús helyekre, ahol a gyógyító hatású viznek,
kútacsokáknak nagy híre volt. /lásd a somogyiak segesdi, andocsi stb.
énekeit/. Hasonlóan kedvelt hely^{ek} és ének^{ek} közé tartoztak a sümeggel, csat-
kával stb. kapcsolatos szövegek, történetek. Ezek közül is bemutatunk né-
hányat. Kedveltségüket mutatja, hogy több történet, többféle énekváltozat
szól róluk, s ezek több kiadást is megértek évtizedeken, sőt, évszázadon
át.

CSATKAI ÉNEK a csudákkal tündöklő boldogs. szent szüxről-

Mely elénkbe adja mindazon csudákat, melyek Csatkán történtek.

Nóta: Három esztendőös korában...

Csatka mellett drága szent hely,

Ki tündöklött kegyelmekkel,

Ezer négyszáz esztendeig el volt rejtve,

Ax hivektől sok ideig elfelejtve.

E szent hely egy sötét erdő,

Volt, de métán becsülendő,
buzgó keresztyénség lakhelye volt,

Mert az ~~hivők legszentebb szónoklója~~
E szent kut, a szent keresztség eszköze volt.

~~Volt mindenkor, a legszentebb szűz Mária.~~
Pogányokból, kik megtértek

Itt világosságot nyertek,

Mert a bünösök legszentebb szószólója
Volt mindenkor, a legszentebb szűz Mária.

Szent Pál remeték szállása,
Szerzeteseknek lakása,
Volt valaha e szent helynek ékessége,
Oltalmazza ezt Istennek kegyessége.

A szent jámborok kimultak,
Lakásaik elpusztultak,
Hogy hazánkat az ellenség ostromolta,
A népet a hitetlenség megmocskolta.

De a szent kut megmaradott,
Forrása el nem apadott,
Az áldott viz sok betegek gyógyulását,
Eszközölte romlott sebek tisztulását.

Az ide folyamodóknak,
És buggzó imádkozóknak
A szüz anya gyakran magát megmutatta,
A hiveknek imádságát meghallgatta.

Az angyalok tömjéneztek,
Énekeltek, zengedeztek,
E szent helyen a szentséges szüz anyának,
Mint mennyország dicsőséges asszonyának.

A csillagok leszállottak,
Nagy fényességgel ragyogtak,
Ugy szolgáltak a csillagok csillagának,
Máriának, az angyalok asszonyának.

Lelki, testi áldásokkal,
Égi vigasztalásokkal
A jó szivek itt megtelnek buzgósággal,
Hálát adva, vissza mennek vigassággal.

Azért mi is ide jöttünk,
Alázatosan köszöntünk,
Dicsértessél méltóságos Isten anyja,
Csudálatos, boldogságos szüz Mária.

Üdvözlégy malaszttal teljes,
Kinek neve igen kedves,
Óh angyalok tisztességes királynéja!
Csudálatos boldogságos szüz Mária.

Az Ur véled szép virág,
Magsztaljon egész világ,
Minden asszonyok között nagy és választott,
Isten előtt egyedül vagy szent és áldott.

Áldott gyümölcse méhednek,
Szüz virága szent szívednek
Jézus, kinek imádtassék istensége,
Mennyen földön dicsértessék nagy felsége.

Nagy asszonyunk, szüz Mária,
Istennek szentséges anyja,
Imádjad Istent éretünk minden órán,
Kiváltképen majd éltünk végső pontján.

Oh Megváltónak szüz dajkája!
Hitünk márványkő bástyája,
Bizony hisszük csodtévő hatalmadat,
Reméljük is könyörülő irgalmadat.

Ha nem látjuk itt szinedet,
Érezzük szeretetedet,
Dicsérjük itt legkegyesebb szent Urunkat,
Veled együtt legédesebb Jézusunkat.

Nem kívánunk mi tőled mást,
Csak adj ránk anyai áldást,
Kegyelmesen az egekből tekints le ránk,
Ugy bocsáss el e szent helyről/édes anyánk/.

Ezt a szép búcsús éneket több ~~okból~~ is közöltük; példája annak is,
hogy a katolikus énekeket a református nyomdák is kiadták; továbbá:

a jól szerkesztett füzetben mintegy ráhangoló szerepet is betölt az ^{az ennélf} ezt követő "Imádság a hétfájdalmú" imádsághoz és a csatukai szentkút történeti elbeszáláséhez/az alábbiak szerint/.

A csatukai szent kut és kápolna eredete s az ott történt csudák és látványságok hü leírása. TAKÁTS MÁRTON csatukai kántor tanító és jegyző által.-Nyomatott Pápán a főtanoda betüivel, 1863.

"Ácsi születésü Csöbönyi József özvegy ember, zarándok, tertiárius, Csatkán az 1861-ik évben megjelent, a tisztelendő plébános ur és a község előtt kijelentette, ha beleegyeznek abba, hogy a szent kutnál kápolna épüljön, ő magára vállalja az adakozás gyűjtést, mely szent zarándokot Ranolder János veszprémi püspök ur ő nagyméltóságának a tisztelendő plébános ur följelentette; ő nagyméltósága a kápolna építését Mária tiszteletére megengedni kegyelmesen méltóztatott, mely engedély következtében az említett zarándok az adakozásgyűjtést rendes okiratok mellett megkezdte, és több helyeken örömmel adakoztak is a szent célra mint a gyűjtő-ivből kitünt.-A falu őseitől az unokák hallották, és mostani éltesb emberek közül is sokan emlékeznek arra, hogy a szent kutnál már a régi dőben is létezett kápolna, és már akkor sokan zarándokoltak ezen helyre, de ez elpusztult.-Hihető dolog, hogy a római idejében az üldözések alatt -mely tájék még akkor tengeteg erdőkből és vad-ságból- ezen kut keresztelkedési menekvő-és ima-helyül szolgálhatott a kereszténységnek; később pedig Ramete szent Pál szerzetesei építettek a faluban nagyszerű zárdát és templomot, mely zárda sok viszontagságok alatt elpusztult, mit bizonyítanak a faluban elszórt drága faragott kövek; a nagy templom pedig 1801-ben újra felépítettett, a boldogságos Szüz látogatása tiszteletére szentelve.-Ezen szent kut a falutól egy negyed óra távolságra fekszik egy völgyben fiatal erdő közepett, melyet nagy ős bükkfa környez.-Amint beszélik és a nép meg is van róla győződve, hogy 1862-ik évi augusztus 21-én délután, csütörtöki napon, Csöbönyi János zarándoknak- ki már a szent kutnál az ő általa ásott barlangban lakott, amint a szent kut környékét söpörgette- megjelent egy árnyék-

forma alak, kinek azonnal a Jézus nevével köszönt; erre az alak elkezdett szólni, s ezt mondta: "Én vagyok Gábrriel főangyal, szűz Máriának követje; hírvül adatik Mária tisztelőinek, hogy holnapi napon reggel 9 órakor a boldogságos Szűz ezen általa kijelölt kedves helyen megjelenend, s megjeleli az ő tiszteletére építendő kápolna helyét, - a szent kuthoz való menetkor énekeltessenek: "Máriát dicsérni hivek jőjjetek", a szent kutnál pedig: "Üdvözlégy Mária, kit az Isten fia stb.", - ezen hirt vidd be a faluba, s mondd el amit láttál és hallottál". - E szavak mondása után az angyal eltűnt. - Más nap, augusztus 22-kén reggel 8 órakor a falu népe dolgát félbehagyva a templomba összesereglett, és a kántortanító vezetése mellett processióval a szent kuthoz kimentek. - Remete a népet a hegytetőn várta térdelve, azután kereszt előtt ment és vezére lett a népnek, mint neki kijelentetett. - A szent kuthoz érven a processio, találkozott a körül fekvő szomszéd falu népeivel is, kik hasonló kép ezen csodálatos jelenetre jöttek ide. A szent kutnál elkezdte a kántor énekelni: "Üdvözlégy Mária, kit az Isten" melynek éneklése alatt a zarándok - mindenki nagy csodálatára - leírhatatlan buzgóság és kinézés közt a kuttól megindult, és úgy látszott, mintha a mennyei lelkek hívták volna, s vallomása szerint a boldogságos Szűz - és az angyalokkal is indult meg, s azon a helyen állapotott meg, ahol a kápolna épülend. - Ott, kik közelebb voltak a remetéhez, láttak a földön három emberi forma alakot árnyékban, a középső nagyobb volt, és ennek fején sárgás koronát, meg azon a helyen vékony füstöt az ég felé szállni láttak, azonkívül kitűnő hatalmas jó illatot is éreztek sokan, melyet a boldogságos Szűz nevének hangoztatták. Kápolna helyéről a remete megindult, és husz lépésnyire a szent kuttól a gyalog uton nagy fényesség látszott, mely fényessége egy asszony örömeiben fehér kendőjét vetette és elájult; a gyermekek pedig határtalan örömmel kapkodtak a fényességhez, s itt több fiatal ember is nagyon jó illatot érzett. - Ezelőtt néhány évvel Kapots János és Gálu János csatka lakosok és hiteles emberek a szent kut előtt lévő kövön egy fehér

galambot láttak, de mire a kuthoz értek, már akkor eltűnt.

1862-dik évi szeptember 6-kán szombati napon reggel 2 órakor Pázmándi Pál kovács, és Poór Lajos asztalos mester az inasával kimentek a szent kuthoz, hogy ők ott koránjában a remetek barlangjához az ajtót elkészítsék, de mégis sötétség miatt nem dolgozhattak; lementek tehát a szent kuthoz imádkozni-egyszerre egy nagy csillag támadt mintegy 3-4 ölnyire fölöttük a fák között, mely csillag három perczig ott állt és kimondhatatlan fényes volt; ezután a csillag több ezer apró csillagokká változott, és a szent kut környékén lehullottak, s minden falevél úgy látszott, mintha aranyozva lett volna, s a nagy fényesség után fenn az égben kétszer egymásután nagy moraj hallatszott, mi hasonló volt az ágyu-szóláshoz.

Október 14-kén szombati napon Gönyűről ide zarándokoltak: Erős Katalin tertiárius, Keserű Katalin, Anthók Theresia, Hajmási Éva, Takáts Ötze, ~~és~~ Jesey Rozi, Molosics Ilona -mind 40-50 éves asszony- ezek a szent kuthánál háltak, és éjfélkor a szent kut környékén a földtől félölnyire három ragyogó csillagot láttak; nemsokára pedig Keserű Katalin asszony egy fényes fehér alakot látott, mit a többiek is láttak, mely látásra a boldogság. Szűz nevét hangoztatták- Erős Anna szinte gönyűi lakos, azon fényes alakot a hold árnyékának mondta és hitte; melyre a fényes alak azonnal eltűnt. Másnap éjjel hasonló látvány tűnt débük, de ekkor a hold felhők közt volt- Ezen látványokat amerre mentek: hirdetni fogják bátran, és hogy ezen hely csakugyan csudálatos és szent: mindenki előtt megvallják.- Ezen szent kut nevezetes még gyógy-forrásáról is; mert tudomásom szerint több beteg, ki a kut erében magát, vagy fájós testi részét megmosta, meggyógyult; -neveik fel vannak jegyezve."

Ez az ének sokáig népszerű volt, aminek történeti háttérét a prózai elbeszélés valószínűvé is teszi; más kérdés természetesen a már máshol is melített "látomás-képzetek", csodás voltának bizonyítása. A csatikai ének népszerűségéből még a századforduló körül sem vesztett sokat, bár a 18 strófás ének 1898-ban már 10 verssel található/Rózsahegyi ki-

adásában/és Várbé János saját irásaként, Keszthelyen. A régebbi kiadásához viszonyítva néhány szó és mondat változása tapasztalható csupán/az elhagyott 8 strófa mellett/, továbbá Várbé a: Jertek hivek, keresztények kezdetű éneket javasolja dallamul.

A búcsújáróhelyek és "szant-kutak" funkcionalitása elválaszthatatlanul összetartoznak a népélet gyakorlatában, ugyanugy, mint a természeti valóság és a hozzájuk tapadó hit-tényezők is. Valójában az a helyzet, hogy a népi tudattartalomnak két valóságélemével találkozunk ebben az esetben: egy konkrét/természeti/ és egy transzcendens tényezővel. A kettőnek a néphitben való "realitása" egészen természetes: az egyik tényező immanens-értékű feltétele a másiknak. Ezért is van az, hogy a konkrét valóság-faktor és a természetfeletti ~~ehem~~ kapcsolatán beszélhetünk -a népélet gyakorlatában- a tudat és hit problémáiról, holott e két tényező látszólag nem azonos kategória-keretbe osztható fogalomösszetartozást jelent/filozófiai szempontból/. Megállapításainkat nem tartjuk erőszakolt/filozófiai/ okoskodásnak, nem csupán azért mert jobbra ismerjük a népléleknek-témánkkal kapcsolatos-mindenre reagens voltát, hitéleti érzékenységét, hanem azért sem, mivel a keresztény-tudat és vallásélmény két tényezőjü egységes voltát évezredek szokás-és hagyományrend alakította és kovácsolta egységgé. Ebben az összefüggésben lehet megérteni mindazon jelenségeket, amelyekről énkünk, történeteink adnak hírt. Nem áll módunkban tovább elemezni-értékelni a vallásos képzetek "jelenés" és "látomás" tényezőinek pszihikai/szubjektív/ hatásfokát, kollektív értékrendjét; s az ezek nyomán felmerülő "hitéleti valóság" és "racionális hit"-kérdés összefüggéseiben mutatkozó problémák részletezésére, megoldására nem tartjuk magunkat autentikusnak, /nem is célja kötetünknek/. A sokrétű probléma felemlítésére mégis azért került sor, mert már az eddig közölt anyagok, adatok önmagukban is asszociálják a kérdések sorát/mind történeti, mind ideológiai/mentalitásbéli/, anyag-műfajiság stb. szem-

pontjából egyaránt/.Mind ez utóbbi fejtegetéseinkhez kapcsolandó, mind az anyagközléseink sorába kapcsolódva, folytatjuk e fejezetünk publikatív szándékú lánc-sorát a különböző esetek^{kel} és időben történetekkel kapcsolatban.

A csobánkai Mária-kutacska kegyhely rövid története, az ott történt csodálatos gyógyulások részletes leírásával. /Az adatokat összegyűjtötte: Pillmann Alfonz, plébános. -1718/1935. sz. jóváhagyom. Székesfehérvár, 1933. aug. 24., Scheirich Antal püspöki helynök. -A Szentkúti Kápolna Építőbizottság kiadása. F. Ny. B. pest, -1002./

A Mária-kutacska rövid történetéből megtudjuk, hogy a Gr. Teleky József pilisi birtokához tartozó területen a múlt század első felében egy lázas betegség ütötte föl e fejt, s akik a kút vizéből ittak, azok legtöbbje meggyógyult, és ezért "lázkutacskának" is nevezték. A továbbiakban idézünk a kiadványfüzet soraiból: "....Az isteni gondviselés azonban e gyógyforrásnak egészen más jelentőséget rendelt. Az 1842. év tavaszán egy jámbor pásztor, ki e forrás közelében a juhait legeltette, a forrásnál vakító fényt pillantott meg....a fény keletkezése után kezdett kutatni és nagy bámulatára a forrásban a boldogságos Szűz Mária képe, karján a kis Jézuskával, tárult szemei elé. Azonnal befutott a faluba...Mindjárt sokan a forráshoz siettek és saját szemükkel látták az Istenanya képét. E naptól fogva, amint az nagyon is természetes, a nép a forráshoz özönlött, segítséget keresve minden bajában, gyógyulást szenvedéseiben...E forrást Isten adományának tekintették és Mária-kutacskának nevezték el....híre mind jobban elterjedt...még a fővárosból is számosan jöttek. 1843-ban történt, hogy Budapestről...egy teljesen megvakult asszonyt hoztak....Lender Mária volt a vak asszony neve, aki szeméit a forrás vizével megmosta és teljesen visszanyerte szemvilágát. Hálából a bold. Szűz Mária...tisztelőjére 1844-ben e kápolnát építette a gyógyforrás fölé, mely kápolna ugyanazon év július 2-án Szent Boldogasszony ünnepén felszenteltetett. Azóta Husvét második napjától Mindszentek napjáig minden szombaton és minden közbeeső

Mária ünnepen délelőtt 10 órakor a község plébánosa e kápolnában tar-
ja szentmiséjét."

A kegyhelyi zarándoklás ájtatosságát az egyház azzal is támogatta,
hogy könyörgéseket és énekeket ajánl: Lorettói litánia, két imádság, to-
vábbá a közismert Mária-énekek közül a "Te vagy földi éltünk vezér-
csillaga" kezdetűt/Lásd: Zsasskovszky Énektár/1855/-Tárkányi Béla, ill.
a somogyi vonatkozások kedvéért: Egyházi Nép-Énektár 3. bővített kiadá-
sát, Zamárdi, 1899. július 12., Csizmadia J. Gyula kántortanító és Markos
Gyula áldozár összeírásában/.

Ugyancsak a somogyi-nyomdai-vonatkozások miatt, valamint a téma ked-
véért került e fejezet rész lapjaira az acsuvi forrásról szóló tör-
ténetes-istóriás-ének, ami egy századforduló utáni években történt
eseményt rögzít. Erre az epikumra is érdemes odafigyelni tipikusan is-
tóriás hangvétele és a szövegstruktúra építettsége miatt/ami akkor is
érdekes, ha a strófákba sűrített tartalmi elemek révén gyengébb köl-
teménnyel van dolgunk/~~X~~Ebből a szempontból különösen érdekes a verse-
zet első része. Más a helyzet a tartalom és mondanivaló viszonyát il-
letően, ami a hasonló énekformáknál gyakori jelenség-, ui. itt a tartal-
mi esemény ecsetelése csupán azért fontos a versíró számára, hogy konk-
luzióként leszűrhesse/erkölcsi intőpéldával/a tanulságot; feltétlen
oktatni-moralizálni kíván a hit érdekében. Hasonló jellegű és szándé-
kú történeteket, énekeket eddig is többet olvashatott az érdeklődő
közléseink során, s a továbbiakban is találkozni fog velük.

Azt is észrevehette olvasónk, hogy a lehetőségeinkhez mérten, ipar-
kodtunk minél többet közölni azokból az anyagokból, amelyek nemcsak
témájuknál fogva vannak kapcsolatban Somoggal, de a kiadás révén a
somogyi nyomdákkal is./Bár mi nem foglalkozunk nyomdatörténeti kér-
désekkel, de legjobb tudomásunk szerint, egy-két somogyi kutatót-s fel-
tehetően más tájon élő kutatót is- érdekel e probléma/.-Ezek után
lássuk Schupp Gábor elbeszélését.

Az acsuvai csodaforrás

vagy

négy hitetlen bűnhődése.

Igaz történet.

/tájban két fa, egyik alatt -villámsujtotta-3 férfi alak/

"Fa alá húzódtak s a zivatar kitört,
Ropogott az égbolt, menykő, menykőt söpört."

Elbeszéli Schupp Gábor

Nyom. és kapható: Mizsur Ádám nyomdájában Marczali.

Utánnomás tilos.

Az acsuvai csodaforrás

vagy

a négy hitetlen bűnhődése.

Igaz történet.

-Elbeszéli Schupp Gábor.-

Acsuva községtől egy óra járásra
Biharvármegyének éppen határában,
Erdő közepében, fákkal körülvéve
Jótevő forrása bugyog a környéknek.

Messze vidékekről vándorolnak ide,
Messze vidékeknek Isten féltő népe,
Vakok, nyomorékok-s a kinek van hite,
Mégfürdik a vízbe s meggyógyul izibe.

E csoda-forrásnál történt ezen eset,
Amit e kis könyvben nektek elbeszélék,
Szóról-szóra történt, úgy amint elmondom,
Semmit el nem veszek, semmivel nem toldom.

Hallgassátok meg hát jámbor keresztények,
S okuljatok rajta, hogyha Istent félték;
A hitetlenséggel bünt ha köve-tek el,
Előbb-utóbb ítélkezik fölötte az Isten.

Biharvármegyének egyik kis részében,
Egy gyönyörű kis völgy kellő közepében;
Vaskoh község fekszik-körülvéve hegygyel,
Jámbor népek lakják,itt-ott van kivétel.

Ilyen kivétel volt Dimitruje Száva,
Detró Juon,Harville Pál és ennek leánya.
Egyik sem volt semmivel különb a másiknál,
Gyunyolta a vallást úgy féfi mint leány.

Szegények voltak ők mind az istenadták,
Nem csoda hisz Istent annyiszor megbánták.
A jó egészségnek hírét sem ismerték,
Kiűtött őrajtuk megannyi betegség.

Igy voltak ők bizony mindnyájan szegények,
Okulására a jámbor hiveknek;
Ne bántsad a vallást soh'se bánt az téged,
Sőt megtisztul véle a gyötrődő lélek.

Azért tanuld meg azt jó keresztény hivem,
Hogy az Isten mellett kitartsál te hiven,
Mert csak olyan testben lehet az egészség,
Melyik tisztán érzi ily büntől a lelkét.

Megtisztult lélekkel többre lehet menni,
Mint a gazdagsággal,mely ma már csak semmi.
Mert a tiszta lelkűt Isten is szereti,
És ahol szükséges bajból kiségit.

Harville Pál szép hajadon leánya,
Segített apjának az Isten káromlásban;
Nem is volt ő rajta az Isten áldása,
Nem kellett senkinek,ugy maradt pártában.

Ő is ugyan ugy volt,mint az édes apja,
Minden rossz betegség megfogamzott rajta.
Nem is volt őneki soha nyugodt percze,
Mindig valami baj kinozta,gyötürte.

Lakott szomszédjukban egy öreg anyóka,
Jámbor Isten-félő volt az istenadta:
Vallásos dolgoknál soh'sem hiányzott ő,
Reggeli misére mindig ő volt első.

X

Meghallotta baját Harville lányának,
S mivel nála szükiben soh'se volt tanácsnak,
Gondolkozott kissé s ily tanácsot adott:

"Menjen Acsuvára s meggyógyul ott legott".

Acsuva községben az a csoda forrás,
Gyógyításban felülmúl minden ilyen forrást,
Szálljanak magukba, térjenek Istenhez,
És a nagy bajukon rögtön segítve lesz".

Harville Pál midőn ezeket hallotta,
Száját ily kegyetlen szavakra nyitotta:
"Nem megyünk sehova, nem hiszek én semmit,
Hiába is említik az Istennek nevit"

"Aki nem létezik nem segít az rajtunk,
Akár egyik helyről, másakra járhatunk,
Babonaság az mit e vizről beszélnek,
Nincs annak ereje, annyi, mint egy légynek".

A falu közepén áll a Klein Kocsmája,
Ide járnak este egy kis pálinkára-
Harville Pál, Detro, Dimitruje Száva,
Ott találja őket hajnal pirkadása.

Szelid beszéd nem hallik egynek se ajkán,
Isten káromlásához ért ez mind valahány;
Mostan meg épen a forrást szapulják,
Annak nagy erejét váltig ócsárolják.

Egyszer az asztaltól Harville felugrott
És a következő szavakra fakadott:

"Gondoltam én egyet, hallgassatok csak rám,
Elmegyünk Acsuvára, ti is jertek el ám".

"Hagy szégyenitsem meg én azt a nagy csudát/
Olyat tesztek melyet még nem látott a világ!"

Beleegyeztek mind a hitetlen Tamások,
Folyt a sok beszéd melyet fül még nem hallott.

Ezerkilenczszáz öt Junius havának 3-dik napjában,
Elindult Harville beteg leányával;
Vele tartott még a két jó barátja,
Isten káromlásban kenyeres pajtása.

Vasárnapi napon értek Acsuvára,
Ott van az a forrás, melynek csudájára
Messze földről járnak nyomorékok, vakok,
És ott meggyógyulnak, hogyha vallásosok.

Nagy zivatar készült Biharmegye felett,
Mikor Harvilleék a forráshoz értek.

De ők nem törődtek az idő járással,
Gunyolták a vallást kegyetlen szavakkal.

Pedig az Ur Isten ítéletet tartott,
Mert az nap a földre nagy zivatart adott.
Villám villámot ért, menykő menykővet,
Huzódtak is előle a teremtett lelkek.

Csak a hitetlenek nem félték már tőle,
Hogyha egy-egy menykő lecsapott a földre,
Gunyosan nevettek és beszéltek ismét,
Gunyolták, piszkolták a forrás szent vizét.

"Nos Isten hogyha vagy-szólt Harville Pál,
Tégy csodát, e forrásnál meggyógyul-e a lány,
Pedig míg nem látom nem hiszek én semmit,
Arra meg várhatok az utolsó napig".

Iszonyú menydörgés volt rá a felelet,
Mitől Harville is egy kicsit megijedt,
Gyerünk egy fa alá-szólt Dimitruje Száva;
Mert ebből iszonyú zivatar lesz máma."

Fa alá huzódtak s a zivatar kitört,
Ropogott az égbolt, menykő menykőt söpört,
Remegett is e földön minden élőlény,
Nem volt olyan ember, kinek ajkán szó kélt.

Csak Harville lánya nyögött és jajgatott,
Az édes apjának ily szavakat mondott:
Édes apám én Kendet arra kérem,
A csoda forrásból-hozzon vizet nékem".

"Megfürdök én benn hátha meggyógyulok,
Mert oly beteg vagyok, majd hogy meg nem halok,
Sokan meggyógyultak annak erejétől,
Menjen hát és hozzon a forrás vizéből".

"De bizony e vízben te soha se fürdöl,
Én modom ezt apád, ki nem fél Istentől,
Ilyen badarságot ne mondj többet nekem,
Mert ha még ilyet szólsz kitagadlak menten".

Harville így támadt beteg leányára,
Nem hogy ő is szállt volna végtére magába,
De alig hogy bevégezte hitetlen mondását,
Irtózatos menykő szelé ketté a fát.

X

Kidőlt a fa, maga alá temetve négyüket,
Ott pusztultak el és testük szénné égett,
Lelkük pedig leszállt, -le mélyen a földbe
És utolsó napig lesznek örök tűzbe.

Igy bűnhődtek ők hitetlenségükért,
Jámbor hívem Istent te is arra kérd,
Hogy = ily szörnyű végtől mentsen meg téged =,
Adjon boldog halált, csendes békeességet.

Évégeztem történetem, nincs már mit mondanom
Okuljatok rajta- eztet azért mondom,
Mert a hitetleneket Isten nem segíti,
De ahol akarja még meg is bünteti.

-

Eredeti szándékunktól eltérően, ebben a fejezetben nem csupán csodás-legendás-Mária-énekeket teszünk közzé, hanem minden olyan történetet és éneket, amely valamilyen módon kapcsolódik a "csodával határos" esetek megörökítéséhez/egyen az valós, vagy vélt/.

A lentebb közlendő/Pesten, 1869, Bucsánszky A./ történet első látásra inkább kívánczna az "árva-énekek" fejezetünkbe -mint meghatni akaró történetleírás-, mégis itt helyeztük el végkicsengése, csodával határos jellege miatt.

Ének a csodatörténetről.

Dalla: Oh szentséges szüz anya...

Megkondul a bus harang, szomoruan hirdeti,
Hogy ma egy édes anyát a gyász sirhant fedi,
Kinek hat árvája marad árvaságra,
Kinek nagy kesergéssel panaszkodnak sirva.

A legidősebb szól, Istenem mit tegyünk,
Árvaságra jutottunk, oh jaj mi lesz velünk,
Vannak rokonaink, akik távol vannak,
Szegény árvaságunkba ők el sem fogadnak.

Te Juliska testvérem te vagy a legkisebb,
Édes jó anyáknak te voltál legkedvesebb,
Oh, jaj hová leszünk árva életünkben,
Mikor te is csak most vagy a negyedik évben.

Én vagyok az idősebb, Annuska a nevem,
De még én sem töltöttem be 14 évem,
Kedves testvéreim de szomorú mély gyász
Borult árva szívünkre, nincsen apánk, anyánk.

Édes jó atyánkat is a sir ~~né~~ fedte,
De volt aki gondozott, jó anyánk helyette,
Hát most mi lesz velünk, sem a ~~p~~ánk, sem anyánk,
Mi vagyunk e világban a legnagyobb árvák.

A hat árva sirdogál,nyujtja jaj panaszát,
A jószivü szomszédok őket vigasztalják,
De a vigasztalás nekik mind hiába,
Édes anyjukat látják a gyászkoporsóba.

A hat árva panasza,sirása égbe száll,
Most temeteik el tőlük a jó édes anyát,
Kiséri a sok nép,kiséri hat árva,
És az egész kísérők fakadnak sirásra.

Csendes temetőbe ér már a gyász kíséret,
Utolsó áldás hangzik a koporsó felett,
Mindjárt el lesz fedve sötét sirhant alá,
Ki vigasztalja meg majd ezután az árvát.

Sir az árva,sir a nép a gyász sirhant felett,
Mert a gyászos koporsó a sir felett lebeg,
Az árvák jajszavai föl az égig száll,
Oh boldogságos szent szüz,te szánd meg az árvát.

El van szépen hantolva,el van már temetve,
Az árvák édes anyja,akik keseregve
Busan tértek haza,a gyászos hajlékba,
Ott szépen imádkoztak térdre leborulva.

Azt mondá a kisebbik,oh Annuska néném,
Gyerünk vissza mamához,én ott imádkoznék,
Elmegy a hat árva ki a temetőbe,
Édesanyjuk sirjánál borulnak a földre.

Hangzik az estharangszó az Urangyalára,
A temetőbe végzi ~~X~~el azt a hat árva,
Már a temetőőr kéri őket szépen,
Menjetek jó gyermekek haza szép csendesen.

Imájukat végezték az árva gyermekek,
Sirva csókolgatták meg a gyászos keresztet,
Ekkor a gyászsirból hallik fájdalmas szó,

Élő hangot hallottak jó édes anyjuktól.

Felhangzik az árváknak jajszavai ujra,
És elkiáltják, hogy az édes anyjuk szóla,
Összefut a sok nép és a temető-őr,
A sir förlásásra hozzá is fogtak ők.

Kivették a koporsót, rögtön fölnyitották,
Mert a jó anya szavát mindjobban hallották,
Az árvák öröme sirásba vegyülve,
Mert a jó édes anyjuk előttük volt élve.

Az Isten így rendelte, hogy még megmenthették,
A jó anya életét, hogy mindjárt kivették,
Mert csak elrejtőzve volt és élethez tért,
Már tovább nevelheti kedves hat gyermekét.

Példáinkból már eddig is kitűnt, hogy a csodás események megítélésében az istóriások felfogása között miféle különbségek vannak. Pl. a fenti énekünkben csodás esetnek minősül a tetszhalott életrekelése, s ezt a csodát a szerző úgy intonálja érzelmileg, hogy az imádság és a gyermeki szeretet eredménye legyen. /Akaratlanul idéződik képzeletünkbe a 19-20. sz. elterjedt lírai balladás éneknek, a Három árvá/ érzelmi-lelki motivációja; azt azonban nem állíthatjuk, hogy a szerző ennek alapján írta volna meg fenti énekét. /Bármennyire is megható a történet az esendő árvákról, s azok imája által isteni tetről, a vers kifejező-~~meggyőző~~ erej hiányában nem győz meg bennünket az Isten kegyelmének "strófaszerinti csodás" voltáról; "Az Isten így rendelte"-kifejezést szánta a szerző a csodás tett okának, s egyben eredményének. "Ez az értékelés természetesen sok más szöveg során is elmondható, legfeljebb más aspektus szerint; mint az majd az alább közlendő "szent-pierrei" történetre is vonatkozik, ahol is a Szigeti-féle szöveg^{szerint} a "Büszke nép" Istentől való elfordulásának lett tűz-áldozata. -Fentebb a kegyelmes Isten könyörülete volt a csoda-téma, míg a lenti szöveg szerint a büntető Isten-harag válik a csodatett tárgyává.

"A győri könnyező szüz Máriáról hallottam; ottan történt az, hogy a Szüzanya könnyezett, valóságba könnyezett; Elsőbe azt gondolták, hogy ez valami csalás lehet... Osztan eztet megnézték a tudósok, akik ehhez étenek, hogy mi igaz benne.... Nagyon régen vót ez! Errő ének is született":

Hozzád menekszünk édés jó anyánk,

Könnyező szüz Mária.

Ugy fájja lélkünk, zokog bus imánk,

Nehéz békét várnia.

Fájja szivünk, könnyes a szemünk,

Bánatos kedvel id vazekelelünk,

Ó, kérjed értünk, tán lenéz réánk

Az Istennek szent fia.

Hullott a könnyed a kérészt alatt,

Mig ott álltál méj gyászban.

Hányszor kinozzák újra fijadat,

Ő szenved az égyházban.

Részvétre gyul most is a szivem,

Ám de az égben sirni ném lehet.

Képeden égykor véres könny fakadt,

Most kegyelemforrázs van.

Mennyi a kinunk, ki mérheti meg,

Emberi sorsok, jaj, de nehéz!

Gyülölet-tüzben égnek a szivek,

A szeretet ojj kevés.

Szomjas a sziv, részvéd köll neki,

Emberi szivben meg ném lélheti.

Isteni jószág küldi könnyedet,

Tőle a bün elenyész.

Bizval menekszünk hozzád jó anyánk,

Mert a bününk ver, büntet.

Bánatos könnyünk mossa még ruhánk,
És bünfoltot eltüntet.
Légy mivelünk, hogyha száll az éj,
Életünk estjén szívünk halni fél.
Könnyeid gyöngye koszorunk gyanánt
Váltsa égbe lélkünket.

-
Könnyes a két szemed, ó, Szüzanyánk,
Véressen csordul a könnye réánk,
Jaj, mijjen bánat gyötri szivedet,
Sajtolja ki könnyeidet.

Fudva fut ir-honi püspök ide,
Büne csak krisztusi drága hite,
Képedet hozza édés vigaszul,
Igy tett csudát véle az Ur.

Két kicsi nép, magyar, ir, a tied,
Könnyünk izs, vérünk izs vérzi szived,
Ajkadat értünk imára nyitod,
Ezt sugja a drága titok.

Könnyedet Jézusunk küldi nekünk,
Sirjon a vétkeink bus nemzetünk,
Szent szive rajtunk megint' könyörül,
Siró néped újra örül.

Vérgyöngy a képeden, ó, Szüzanyám,
Fölszédem hü szived kincse gyanánt,
Bünömet én is könnyel siratnom,
Lábad elé mind lérakom.

"Eztet, ahol vótunk a búcsuhejen, ottan tenútam még a dallamát is.
Ugyanerre a dallamra a nép is énekelte...."

E "műköltési" szöveg alig árul el valamit a győri könnyező Mária-
kép csodás eseményéről, s lényegileg mégis arról szól. Ezeknek az

énekeknek legendás, történetes változata él a nép körében. Az egyházi csoda-és művészettörténet valóságos tényként tud mind a kegykép történetéről, mind az énekszövegben olvasható "ir-magyar kapcsolatról". Történeti valóság, hogy Linch Walter, clonforti egyházmegyei püspöknek menekülni kellett 1649-ben, s az akkori Püsky János győri püspökkel kötött barátság révén Győrbe telepedett le az ir. Itt is élt 1655-1663-ig, mint kanonok és püspöki helynök. A népszerű ir pap családi hagyatékként hozta magával a Jézuska fölé hajoló Máriát ábrázoló képet, a székesegyházra maradt halála után.

E történeti események után néhány szót ejtünk a véres könnyeket hullajtó Szüzanya legendájáról, s az egyházi véleményről, mely a csodás eseményt kanonizáltnak tekinti; magyarázat helyett idézünk egy részletet a legújabb kis kiadványból: A győri Szüzanya kegyképének története. A Győri Egyházmegyei Hatóság 558/1972.sz. jóváhagyásával.

"Alig pár évtized múlva Irországban ismét súlyos szenvedések neheztek a katolikusokra.....a Szüzanya, amikor az ottani véres üldözések idején a Mária-kép 1697.márc.17-én...Szent Patriknak ünnepén, reggel 6 órától 9 óráig véres könnyeket hullatott....siettek az öreg templomba....a végvár katonasága is Heister Siegbert generálissal....Az egyházi hatóságok akkor levették a falról a képet, és úgy vizsgáltatták azt meg, de természetes magyarázatot nem találtak a jelenségre...A véres könnyeket egy fehér gyolcskendővel itatták fel, amit egy évszázaddal később diszes ezüstkeretbe foglaltak. A véres könny nyomai, bár meghalványodva, ma is jól láthatók a kendőn"/Amelyen egyébként egy 1701.május 20-án datált felírás is van/. Az eseményről több feljegyzés is történt: II. Apafi M. kísérelője, Bydeskuti Boldizsár, 1697. júl. 7-én, aug. 7-én emlékezik meg krónikájában; majd a győri szabó céh pénztárkönyve is feljegyzi: "Ezer hála legyen az Istennek, hogy itt Győrött az Öreg Templomban a Szüz Mária Kipe, az egész város tutára, és sokak

látára Virel veritekezett és sokféle insigek megszöntek. Die 17-a
Márc. 1698."-

Mogyorossy József győri polgár 1753-ban, egy évtévedéssel - az alábbiakat rögzítette: "Győri Öreg Templomban lévő csudálatos Szüz Anya Mária, mellyis három oráigh véres könnyhullatással ásztatta szent ortzáját, történt in A. 1696. 17-a Marty, melyen is keservesen höpögött az egész látvánságh, sirtanak és nagyon megrémültenek, melyet szemeivel látott Szörcsök Anna, Kedves Anyám Asszony".

A kegykép tisztelete részben a győriek, bécsiek és a határvédők révén országszerte, s Európában is elterjedt. Végül néhány strófát mutatunk be a legujabb énekszerzeményekből.

Búcsúra jöttünk szép Szüz Máriához,
Vár reánk Győrött égi jó Anyánk,
Lelkünkben szent tűz, szemünk könnyet áldoz,
Hódolni dallal nem szünik a szánk.

Jó Anyánk halljad, hála zeng a dalban,
Hogy neked is fájt, ami fáj nekünk,
Emberi szívben mindig annyi baj van,
Mennyei enyhet tőled kérhetünk.

.....
Szent Fiad meg halt a kereszten értünk,
Hogy törje poklok szolgáncait,
Öljük meg mink is zérnokunk, a vétünk,
És szabad szívvel szárnyal majd a hit.

.....
Győzünk a harcban, mert velünk az Isten,
Vérnek és könnynek nagy az ereje.
Vállalta sorsunk, hogy ne vesszünk itten,
Krisztusunk győz, és győzünk mi veled.

Könnyeid Szent Szüz, ezt üzenik nekünk: ~~és~~

Csókoljuk érte véres arcodat.

Most búcsúszóra földér hull a térdünk,
Gyermeki lelkünk hűséget fogad.

A boldogságos szent szűznek kápolnája.

Máriának, az Isten választott anyjának tiszteletére épült szent hajlékokban zengedező fohászok, dicséretetek és szent énekek.

Azon keresztény katolikusok számára, kik az édes Üdvözítő szent képe előtt örömet szeretnek ájtatoskodni.

/3 szárnyas angyal repülve tarja kezében a lorettói 2 tornyu templomot/

Budapest, 1890.

Nyomatja és kiadja Rózsa K. és neje/ezel, Bucsánszky A. /
/Szentkirály u. 30. sz. /

417. sz. Javitott kiadás.

-----A szűz Anya házának Lorettóban csoda-története.

④
Kisbírka
Lorettói történet

A legjelentősebb csodák egyike a világon a szűz Anya házának Názarethből az angyalok által történt Lorettóba hozatala. Názarethből e házat az angyalok azért hozták el, hogy biztosítsák azt a hitetlenek gonoszsága és megbecstelenítése elől. - Mert e házban született a Jézus szűz anyja, e házban üdvözöltetett az angyal által, és e házban lett testté az Isten igéje és ment végbe megváltásunk nagy tötka. Az angyalok tehát kimenték az a szaraczenok uralma alól és Palaestinából Olaszországba hozták, és pedig először 1291-ik év május olo-én, midőn pápaxxxxzxxxxx IV. Miklós pápa uralkodása alatt Dalmáciába Tersattoba. Három év mulva pedig 1294-ik december 10-én, midőn a pápai széken V. Celesztin pápa ült, ki három nappal később nagyalküleg lemondott, történt e szerencsés esemény, s a szent ház az angyalok, által az adriai tengerparton egy sűrű borostyán-erdőbe tétetett le, esti tíz órakor, s valószínűleg a borostyán-erdőből/mely diákul laurus/, nevezik lorettónak e helyet, a hol a szent házat az angyalok letették; hol nyolcz hónap után a szent ház azonban az angyalok általa Racenatimellett levő gyönyörű halomra vitetett, mely mintegy mértföldnyire van a borostyán-erdőtől. De nem sokár a minden ható Isten Fia anyjának szent házat angyalai által ismét elvitette egy nyillövésnyire, a különösen szép kilátással bíró halomra, az országot közepére, hol már 595 éve, hogy fennáll. - /ki pedig még bővebb tudósítást kíván magának szereznii, a "Csodák könyvében" megtalálhatja, mely 150 csodát és 150 képet tartalmaz. Kapható minden nyelven, minden könyvkötőnél, 3-ad rétbén, kemény kötésben. Ára 40 kr./-

----- /hiányos lap a 7. ol-on kezdődik/

13. strófa.

A két árva jóllakott kutya ételéből,

A házi urnak erre könny folyt szeméből,

Mondá az árváknak: Jertek most be mindjárt,

Kik vagytok, honnan jöttök, nekem adjátok át.

Elmondta két árva, kik voltak a szülei,

Hol laktak és hogy hívták, kiknek gyermekei,

A házi ur erre székéből felkele.

A szomoru két árvát mindjárt megölelte.

Mondánakik; Én vagyok a ti nagybátyátok,

Atyátoknak testvére s igen gazdag vagyok,

Mától fogva nekem gyermekeim vagytok,

Egyedül csak tietek lesz ez a nagy birtok.

Oh felséges uristen, nagy a te jóságod,

Mert a szegény árvákat soha el nem hagyod,

Condot viselsz minden özvegy és árvákra,

Engedd hozzád juthassunk egykor mennyországba.

Csodástörténet a népmonda után.

Hang: Az atyának egy fia...

④
Kisbírka

Szűz Mária a hívei ide figyeljeteK

Hallgassátok meg e csoda történetet,

Amely még csak most történt egy pár napja,

nem ismerve, Pest megye egy kis falujába

anagy) Zugolódott ott a nép, nem ad Isten esőt,
gy (forrás) elszáritja a legelőt.

Talán el vesz a világ, sokan aztat mondták,
Jaj de ránk ismerettette Az Isten ostorát.
Sirva jártak minden nap ottan a templomba,
Jaj már éhen kell halni el e nagy világba.
Sok száz így sóhajtozott, oh szép szűz Mária,
Ártasd meg a földünket Ur Jézus sz. Anyja,
Amig így imádkoztak, még így sóhajtoztak
Köztük egy ismeretlen idős asszonyt látnak,
Minden szem rá irányul, mindenki őt nézte,
Végre az ismeretlen beszédét így kezdte:

Isten küldöttje vagyok, mennyből jöttem ide,
Amit nektek itt mondok, az Isten üzenete.

Hogy ha nép nem tér javulás útjára,
El vesz e gyérló világ nem is sokára.

Hét évig nem lesz eső, tudotokra adom.
Higyjétek, mert az Isten szavaival mondom.

Hét évi nagy szárazság száritja a földet,
Igy bünteti Isten a kevély emberek.

Hét év alatt ha nem tér a földbűnös népe,
Akkor következik a világ elveszése.

Ekkor a borzasztó hír elterjedt a faluba
Be jutott végre a hír a község házába.

Megtudta azt a falunak bölcs bírása,
Rögtön ítéletet hozott ő az asszonyra.

Szóla, ki kell szupolni azt a nép ámitót,
Meg kell vasalni, mint egy közönséges csalót.

Megy is rögtön két pandur szurony szegezve,
Mégkérdezték mándjárt, hogy az Isten mért küldte.

Oda megy a két pandur, inába találják,
Durván szólnak ő hozzá, most hogy megvasalják.

Szóla, ellnetszegülni oh jaj nem akarok,
Legyen uarm mindenben szent akaratod.

Mostv ávasat rá teszik, hogy majd őt kísérik,
De ekkor egy borzasztó csattanás hallatszik.

Megretten a két pandur, oh csodák csodája,
Az asszony nincs előttük, fel ment a mennyországba.

A vas pedig ott hever előttük aporba
Rémülve meg mindkettő a község házára.

A nép látja ebbe az Isten szent hatalmát,
Tehát el is hiszik az asszony minden szavát.

Hatalmadcel is ismerjük szerelmes Istenünk,
Téged arrakérünk, ne hagyj el soha bennünk.

/a többi oldal hiányzik/

CSATKAI ÉNEK
a csudákkal tündöklő
boldogs.szent szűről

Adva (szűri) legadva

Kép
Koronás Mária ölében
tartja Jézus testét

mely elénkbe adja mindazon
csudákat, melyek
Csatkán történtek.

Nóta: Három esztendő korában,

Csatka mellett drága szent hely,
Ki tündöklött kegyelmekkel,
Ezer négyszáz esztendőig el volt rejtve,
A hivektől sok ideig elfelejtve.

E szent hely egy sötét erdő
Volt, de méltán becsülendő,
Mert az buzgó keresztyénség lakhelye volt,
E szent kut, a szent Keresztség eszköze volt.

Pogányokból kik megtértek,
Itt világosságot nyertek,
Mert a bűnösök legszentebb szószólója
Volt mindenkör, a legszentebb szűz Mária.

Szent Pál remeték szállása,
Szerzeteseknek lakása,
Volt valaha e szent helynek ékessége,
Oltalmazza ezt Istennek kegyessége.

A szent jámborok kimultak,
Lakásaik elpusztultak,
Hogy hazánkat az ellenség ostromolta,
A népet a hitetlenség megmocskolta.

De a szent kut megmaradott,
Forrása el nem apadott,
Az áldott viz sok betegek gyógyulását,
Eszközölte romlott sebek tisztulását.

Az ide folyamodóknak,
És buzgó imádkozóknak,
A szűz anya gyakran magát megmutatta,
A hiveknek imádságát meghalgatta.

Az angyalok tömjéneztek
Énekeltek, zengedeztek,
E szent helyen a szentséges szűz anyának,
Mint menyország dicsőséges asszonyának.

A csillagok leszállottak,
Nagy fényességgel ragyogtak.
Ugy szolgáltak a csillagok csillagának,
Máriának, az angyalok asszonyának.

Lelki, testi áldásokkal,
Égi vigasztalásokkal
A jó szívek itt megtelnek buzgósággal,
Hálát adva, vissza mennek vigassággal.

Azért mi is ide jöttünk,
Alázatosan köszöntünk,
Dicsértessél méltóságos Isten anyja,
Csudálatos, boldogságos szűz Mária.

Üdvözlégy malasztal teljes,
Kinek neve igen kedves,
Óh angyalok tisztességes királynéja!
Csudálatos boldogságos szűz Mária.

Az Ur véled szép virág,
Magasztaljon egész világ,
Minden asszonyok között nagy és választott,
Isten előtt egyedül vagy szent és áldott.

Áldott gyümölcs méhednek,
Szűz virága szent szivednek,
Jézus kinek imádtassék istensége,
"ennyen földön dicsértessék nagy felsége.

Nagy asszonyunk, szűz Mária,
Istennek szentséges anyja,
Imádjad Istent érettünk minden órán,
Kiváltképen majd éltünk végső pontján.

Oh Megváltónak szűz dajkája!
Hitünk márványkő bástyája,
Bizony hisszük csudatévő hatalmadat,
"eméljük is könyörülő irgalmadat.
Ha nem látjuk itt színedet,
Érezzük szeretetedet,
Dicsérjük itt legkegyesebb szent Urunkat,
Veled együtt legédesebb Jézusunkat.

Nem kívánunk mi tőled mást,
Csak adj ránk anyai áldást,
Kegyelmesen az egeből tekints reánk,
Ugy bocsásss el e szent helyről.

Imádság a hétfájdalmu szűz anyához

A csatnai szent kut és kápolna eredete,
s az ott történt csudák és látványságok
hű leírása.
Takáts Márton csatnai kántor tanító és
jegyző által.

Ácsi születésű Csöbönye József özvegy ember, zarándok, tertiárius, Csatkán az 1861-ik évben megjelent, a tisztelendő plébános ur és a község előtt kijelentette, ha beleegyeznek abba, hogy a szent kutnál kápolna épüljön, ő magára vállalja az adakozásgyűjtést, mely szent zarándokot Ranplder János veszprémi püspök ur ő nagyméltóságának a tisztelendő plébános ur följelentette; ő nagyméltósága a kápolna építését Mária tiszteletére megengedni kegyelmesen méltóztatott, mely engedély következtében az említett zarándok az adakozásgyűjtést rendes okiratok mellett megkezdték, és több helyeken örömmel adakoztak is a szent célra, mint a gyűjtő-ívől kitűnt.

A falu őseitől az unokák hallották, és mostani éltesb emberek közül is sokan emlékeznek arra, hogy a szent kutnál már a régi időben is létezett kápolna, és már akkor sokan zarándokoltak ezen helyre, de ez elpusztult.

Hihető dolog, hogy a rómaiak idejében az üldözésekmalatt-mely tájék még akkor rengeteg erdőkből és vadságból-ezen kut keresztelkedési menekvő-és ima-helyül szolgálhatott a keresztényeknek; később pedig Remete szent Pál szerzetesei építettek a faluban nagyszerű zárdát és templomot, mely zárda sok viszontagságok alatt elpusztult, mit bizonyítanak a faluban elszórt drága faragott kövek; a nagy templom pedig 1801-ben újra felépítettet, a boldogságos Szűz látogatása tiszteletére szentelve.

Ezen szent kut a falutól egy negyed óra távolságra fekszik egy völgyben fiatal erdő közepett, melyet négy nagy ős bükkfa környez.

Amint beszélnek és a nép meg is van róla győződve, hogy 1862-ik évi augusztus 21-kén délután, csütörtöki napon, Csöbönye János zarándoknak-ki má a szent kutnál az ő általa ásott barlangban lakott, amint a szent kut környékét söpörgette-megjelent egy árnyékforma alak, kinek azonnal a Jézus nevével köszönt; erre az alak elkezdett szólani, s ezt mondta: "Én vagyok Gábiel főangyal, szűz Máriának követje; hírvöl adatik Mária tisztelőinek, hogy

holnapi napon reggel 9 órakor a boldogságos Szűz ezen általa kijelölt kedves helyen megjelenend, s megjeleli az ő tiszteletére építendő kápolna helyét, -a szent kuthoz való menétkor énekeltesse nek: "Máriát dicsérni hívek jőjjetek", a szent kutnál pedig: Üdvözlégy Mária, kit az Isten fia stb", -ezen hirt vidd be a faluba, s mondd el amit láttál és hallottál"-E szavak mondása után az angyal eltűnt.

Más nap, augusztus 22-én, reggel 8 órakor a falu népe dolgát félbehagyva a templomba összesereglett, és a kántor-tanító vezetése mellette processióval a szent kuthoz kimentek. -Remete a népet a hegytetőn várta térdelve, azután a kereszt előtt ment és vezére lett a népnek, mint neki kijelentetett.

A szent kuthoz érvén a processió, találkoztunk ott a körül fekvő szomszéd falu népeivel is, kik hasonlóképpen ezen csodálatos jelenetre jöttek ide.

A szent kutnál elkezdte a kántor énekelni: "Üdvözlégy Mária, kit az Isten" melynek éneklése alatt a zarándok-mindenki nagy csodálkozására-leirhatatlan buzgóság és kinézés közt a kuttól megindult, és úgy látszott, mintha a mennyei lelkek hívták volna, s vallomása szerint a boldogságos Szűz-és az angyalokkal is indult meg, s azon a helyen állapotodott meg, ahol a kápolna épülend. -Ott, kik közelebb voltak a remetéhez, láttak a földön három emberi forma alakot árnyékban, a középső nagyobb volt, és ennek fején sárgás koronát, meg azon a helyen vékony füstöt az ég felé szállni láttak, azonkívül kitünő hatalmas jó illatot is éreztek sokan, melyre a boldogságos szűz nevét hangoztatták.

Kápolna helyéről a remete megindult, és husz lépésnyire a szent kuttó a gyalog uton nagy fényesség látszott, mely fényességre egy asszony örömeben fehér kednőjét vetette és elájult; a gyermekek pedig határtalan örömmel kapkodtak a fényességhez, s itt több fiatal ember is nagyon jó illatot érzett.

Ezelőtt néhány évvel Apóts János és Gálu János csatka lakosok és hitel-les emberek a szent kut előtt lévő kövön egy fehér galambot láttak, de mire a kuthoz értek, már akkor eltűnt.

1862 dik évi szeptember 6-án szombati napon reggel 2 órakor Pázmándi Pál Kovács, és Póór Lajos asztalosmester az inasával kimentek a szent kuthoz, hogy ők ott koránjában a remete barlangjához az ajtót elkészítsék, de még se sötétség miatt nem dolgozhattak; lementek tehát a szent kuthoz imádkozni. -egyszerre egy nagy csillag támadt mintegy 3-4 ölnyire fölöttük a fák között, mely csillag 3 perczig ott állt és kimondhatatlan fényes volt; azután a csillag több ezer apró csillagokká változott, és a szent kut környékén hullottak, s minden falevél úgy látszott, mintha aranyozva lett volna, s a nagy fényesség után fenn az égben kétszer egymásután nagy moraj hallatszott, mi hasoló volt az ágyu-szoláshoz.

Október 14-én szombati napon Gönyüről ide zarándokoltak: Erős Katalin teriárius, Keserü Katalin, Antók Therezia, Hajmási Éva, Takáts Örzse, Jesey Rozsi, Molosics Ilona-mind 40-50 éves asszony-ezek a szent kutnál háltak, és éjjel félkor a szent kut környékén a földtől félölnyire 3 ragyogó csillagot láttak; nemsokára pedig Keserü Katalin asszony egy fényes fehér alakot látott; mit a többiek is láttak, mely látásra a boldogs. Szűz nevét hangoztatták. Erős Anna szinte gönyüi lakos, azon fényes alakot a hold árnyékán látszott és hitte; melyre a fényes alak azonnal eltűnt. Másnap éjjel hasonló látvány tűnt eléjük, de ekkor a hold felhők közt volt. -Ezen látványokat a me-re mentek: hirdetni fogják bátran, és hogy ezen hely csakugyan csodálatos és szent: mindenki előtt megvallják.

Ezen szent kut nevezetes még gyógy-forrásáról is; mert tudomásom szerint több beteg, ki a kut erében magát, vagy fájós testi részét megmosta, meggyógyult; -neveik fel vannak jegyezve.

Nyomatott Pápán a főtanoda bet üivel, 1863.

1898. Pórnagy U.
Utca: Várhegy
Kertész.

Olvasd utoljára,
az adóval való utoljára
Várhegyre stb.

Ötödik ének.

A csatka-i szent kúthoz.

Dallama: Jertek hitek, keresztények.

Csatka mellett drága szent hely,
Ki tündöklesz kegyelmekkel;
Ezen szent hely sok ideig el volt rejtve,
A hivektől sok évekig elfelejtve.

E szent hely egy sötét erdő
Volt, de méltán becsülendő;
Mert a buzgó kereszténység lakhelye volt,
E szent kút a kereszténység eszköze volt.

Pogányokból kik megtértek,
Itt világosságot nyertek;
Mert bűnösök legkegyesebb szószólója
Volt mindenkor a legszentebb szűz Mária.

Szent Pál szerzetnek lakása
És remetékné lakása
Volt valaha e szent helynek ékessége,
Oltalmazta ezt az Isten kegyessége.

A szent jámborok kimultak,
Lakásaik elpusztultak,
Hogy hazánkat az ellenség ostromolta,
A népet a hitetlenség megmocskolta.

De a szent kút megmaradott,
Forrása el nem apadott;
Az áldott víz sok betegek gyógyulását,
Eszközülte romlott sebek tisztulását.

Az ide folyamodóknak
És buzgón imádkozóknak
A szűz Anya gyakran magát megmutatta,
A hiveknek imádságát meghallgatta.

Az angyalok tömjéneztek,
Énekeltek, zengedeztek
E szent helyen a szentséges szűz Anyának,
Az angyalok szép királyné-asszonyának.

A csillagok leszállottak,
Nagy fényességgel ragyogtak;
Ugy szolgáltak a csillagok csillagának,
Máriának, az angyalok asszonyának.

Lelki testi áldásokkal,
Égi vigasztalásokkal,
A jó szívek itt megtelnek buzgósággal,
Hálát adva mennek vissza vigassággal.

A csobánkai Mária-kutacska kegyhely
rövid története,

az ott történt csodálatos gyógyulások részleges leírásával.

/Kép: A kegyhely képe/

Az adatokat összegyűjtötte: Pillmann Alfonz, plébános.

1718/1933. sz. jóváhagyom.
Székesfehérvár, 1933. aug. 24.

Scheirich Antal
püspöki helynök.

Ara: P 1.-

A Szentkúti Kápolna Építőbizottság kiadása.
F. Ny. Bp. - 1002.

A csobánkai Mária-kutacska rövid története.

Mária-kutacska bucsujáróhely, gróf Teleky József nagybirtokosnak, a csobánkai határban levő 1000 holdas erdejének keleti részén, a Pilis hegység egyik kies völgyében fekszik. A tizenkilencedik század elején ezen a helyen csak egy jelentéktelen forrás nyomai látszóttak. A negyvenes években e vidéken, egy lázzal összekötött különös betegség lépett fel, mely betegségtől nemcsak a helybeli, de a környékbeli lakosságnak is sokat kellett szenvednie. E betegségben szenvedők csak vizet kívántak és ezen óhajukat e kis forrás vizével elégitették ki.

Mindenkinek bámulatára, mindazok akik e kis forrás vizéből ittak, e lázas betegségből igen gyorsan kigyógyultak és rövid pihenés után ujult erővel folytathatták munkájukat. E különös esetnek a híre igen gyorsan messze vidékre elterjedt, úgy hogy ezentúl a nép tömegesen kereszte fel e helyet, hogy otthon fekvő betegek számára e gyógyforrás vizéből hazavigyenek. E forrás vizétől igen sokan visszanerték egészségüket, azért e forrást "lázkutacsksának" nevezték el. Az isteni gondviselés azonban e gyógyforrásnak egészen más jelentőséget rendelt. Az 1842-ik év tavaszán ugyanis egy jámbor pásztor, ki e forrás közelében juhait legeltette, a forrásnál egyszerre vakító fényt pillantott meg. Eleinte nagyon megijedt, de mégis lassan magához térve, a fény keletkezése után kezdett kutatni és nagy bámulatára a forrásban a boldogságos Szűz Mária képe, karján a kis Jézuskával, tárult szemei elé. Azonnal befutott a faluba és elmondta látomását. Mindjárt sokan a forráshoz siettek és szintén saját szemükkel látták az Istenanya képét. E naptól fogva, amint az nagyon is természetes, a nép e forráshoz özönlött, segítséget keresve minden bajában, gyógyulást szenvedéseiben, betegségeiben. E forrást Isten adományának tekintették és Mária-kutacsksának nevezték el. E kegyelemhely híre mindjobban és jobban elterjedt, s majdnem naponként keresték fel e forrást a betegek, akik testi vagy lelki betegségben szenvedtek. E kegyelemhely meglátogatására még a fővárogból is számosan jöttek. 1843-ban történt, hogy Budapestről a Mária-kutacsksához egy teljesen megvakult asszonyt hoztak, aki itt remélte bajának gyógyulását.

Lender Mária volt a vak asszony neve, aki szemeit a forrás vizével megmosta és teljesen visszanverte szemevilágát. Hálából a boldogságos Szűz Mária - a betegek gyógyítója - tiszteletére 1844-ben e kápolnát építette a gyógyforrás fölé, mely kápolna ugyanazon év július 2-án, Sárlos-Boldogasszony ünnepén ünnepélyesen felszenteltetett. Azóta. Husvét másodnapjától Mindszentek napjáig minden szombaton és minden közbeeső Mária ünnepen délelőtt 10 -rakor a község plébánosa e kápolnában tartja szentmiséjét.

A Mária-kutacska fölé emelt kápolnánál
használatos könyörgések és énekek.

Lorettói litánia.

1. Uram irgalmazz nekünk,
Krisztus, kegyelmezz nekünk!
Krisztus, hallgass minket,
Krisztus, hallgass meg minket!
Uram, irgalmazz nekünk!
2. Mennybéli Atya Isten
Meváltó Fiu Isten,
Szentlélek Urigen,
Szenháóomság egy Isten,
Irgalmazz minékünk!
3. Szentséges Szüz Mária,
Istennek szent Anyja,
Szüzeknek szent Szüze,
Krisztusnak Anyja,
Könyörögj érettünk!
4. Isteni malasztnak Anyja,
Tisztaságos Anya,
Szeplótelen Szüz Anya,
Makula nélkül való Anya,
Könyörögj érettünk!
5. Szüz virág Szent Anya,
Szeretetre méltó Anya,
Csodálatos Anya,
Teremtőnk Anyja,
Könyörögj érettünk!
6. Üdvözítőnknek Anyja,
Nagyokosságú Szüz,
Dicsérendő Szüz,
Nagyhatalmu Szüz,
Könyörögj érettünk!
7. Kegyes és irgalmas Szüz
Hívsséggel teljes Szüz,
Igazságnak tükre,
Bölcsességnek széke,
Könyörögj érettünk!
8. Örömünknek oka,
Lelki tiszta edény,
Tisztelletes edény,
Ajtatosságának jeles edénye,
Könyörögj érettünk!
9. Titkos értelmű rózsá,
Dávid királynak tornya,
Elefántcsontból való torony,
Mária aranyház,
Könyörögj érettünk!
10. Frigynek szekrénye,
Mennyországának ajtaja,
Hajnali csillag,
Betegek gyógyítója,
Könyörögj érettünk!

11. Bűnösök oltalma,
Szomorúak vigasztalója,
Keresztények segítsége,
Magyarország oltalmazója,
Könyörögj érettünk!
12. Angyalok királynéja,
Pátriárkák királynéja,
Próféták királynéja,
Apostolok királynéja,
Könyörögj érettünk!
13. Mártírok királynéja,
Hitvallók királynéja,
Szüzek királynéja,
Mindszentek királynéja,
Könyörögj érettünk!
14. Eredeti bűn nélkül fogantatott királyné,
Szent olvasó királynéja,
Béke királynéja,
Magyarok Nagyasszonya,
Könyörögj érettünk!
15. Istennek báránya,
ki elveszed a világ bűneit,
Kegyelmezz minékünk!
16. Isten báránya,
ki elveszed a világ bűneit,
Hallgass meg minket!
17. Isten báránya,
ki elveszed a világ bűneit,
Irgalmazz minékünk!

Egy "Miatyánk" és Üdvözlégy.

Könyörgés.

Oltalmad alá futunk Istennek szent Anyja, könyörgésünket meg ne vedd szükségünk idején, hanem oltalmazd meg minket minden veszedelemtől, mindenkor dicsőséges és áldott Szüz, mi asszonyunk, mi közbenjárónk, mi szószólónk! Engeszteld meg nekünk szent Fiadat, a te Fiadnak ajánlj minket, mutass be minket szent Fiadnak. Amen.

V. Imádkozzál érettünk
Istennek szent Anyja.

R. Hogy méltók lehessünk
Krisztus ígéreteire.

K ö n y ö r ö g j ü n k !

Emlékezzél, óh legkegyesebb Szüz Anya, Mária! hogy még sohasem lehetett hallani, hogy valaki Téled gyámolítlanul hagyatott volna, ki a Te oltalmadat kérte és pártfogásért Hozzád folyamodott. Én is hasonló bizalommal lelkesítve Hozzád sóhajtok, óh szüzek Szüze! angyalok királynéja, mi urunk Jézus Krisztus anyja! Hozzád tekintek föl óh vezércsillaga e zajos élettengernek! Én nyomorult bűnös sirva és zokogva lábaidhoz borulok. Ne vedd meg könyörgésemet óh hatalmas asszonya a világnak és

anyja az örök Igének! Hanem fordítsd reám figyelmedet és hallgasd meg
kérdésemet e siralom völgyében, most és főképp halálom óráján, óh irgal-
mas, óh kegyes, óh édes szűz Mária! Amen.

Öt "Miatyánk" és "Üdvözlőgy".

Szűz Mária énekek.

1. Te vagy földi éltünk vezérsillaga,
Édes reménységünk, kegyes szűz Anya!
Téged rendelt jó Anyánknak
Az Isten Fia
Azért áldunk örvendezve
Oh Szűz Mária.
2. Te hajnalsillag vagy éltünk hajnalán,
Hogy kövessünk annak egész folyamán.
Téged rendelt, stb.
3. Te reménycsillag vagy éltünk tengerén,
Átragyogsz minden bű és baj fellegén.
Téged rendelt stb.
4. Te mint reménycsillag mosolyogsz felénk,
Ha türve s Istenben bizva szenvedénk.
Téged rendelt, stb.
5. És ha elközelget éltünk alkonya,
Te vagy vigaszteljes esti csillaga.
Téged rendelt, stb.

Mennyei
ISTENES ÉNEKEK
az Isten dicsőségére
és a boldogságos szűz Mária tégyzteletére,
testi és lelki üdvünk javára.
/Koronás Mária glórással, ölében a koronás halott korpuss/
Oldalt: Térj Istenedhez gyarló bűnös ember
Szörnyű sok a vétkeid, mint a tenger!
Lelkedet a büntől oltalmazd
Imádd Istenedet, szűz Máriát magasztaljad!

Isten kegyelméből írta és szerkesztette:
Kenderessy Danyi Déter és Pál
Szőlős-Györök/Somogym./

Nádai I. könyvnyomdája Keszthelyen.

/A 8 oldalból álló füzet azonos a már előbb gépelt példány anyagával/

Öt igen szép

ÉNEK

a szent keresztnek
és a csatkaik szent kuthoz.

/hasonlóan az előbbi füzetnek, ez a példány is gépelve van már előbb is/

Az acsuvaik csodaforrás

vagy

a négy hitetlen bűnhődése.

Igaz történet.

/Fa alatt villámsújtotta 3 férfi, egy nő/

Fa alá huzódtak s azivatar kitört,
Ropogott az égbolt, menykő menykőt söpört.

Elbeszéli: Schupp Gábor.

Nyom. és kapható: Mizsur Ádám nyomdájában Marczali.

Utánnomás tilos.

Az acsuvaik csoda-forrás
vagy
a négy hitetlen bűnhődése.

Igaz történet

-Elbeszéli SCHUPP GÁBOR.-

Acsuva községtől egy óra járásra
Biharvármegyében épen határában,
Erdő közepében, fákkal körülvéve
Jótevő forrás bugyog a környéknek.

"essze vidékekről vándorolnak ide,
"essze vidékeknek Istenfélő népe,
Vakok, nyomorékok-s akiknek van hite,
Megfürdik a vízbe s meggyógyul izibe.

*Utánnomás tilos (már 3 péld.) és
legendák is csodáimál*

E csoda forrásnál történt ez az eset
Amit e kis könyvben nektek elbeszélék,
Szóról-szóra történt, úgy amint elmondom,
Semmit el nem veszek, semmivel nem toldom.

Hallgassátok meg hát jámbor keresztények,
S okuljatok rajta, hogyha Istent félték;
A hitetlenséggel bünt ha követtek el,
Előbb-utóbb ítélkezik fölötte az Isten.

Biharvármegyének egyik kis részében,
Egy gyönyörű kis völgy kellő közepében;
Vaskoh község fekszik-körülvéve hegygyel,
Jámbor népek lakják, itt-ott van kivétel.

Ilyen kivétel volt Dimitruje Száva,
Detro Juon, Harville Pál és ennek leánya.
Egyik sem volt semmivel, különb a másiknál,
Gunyolta a vallást úgy férfi mint leány.

Szegények voltak ők mind az istenadták,
Nem csoda hisz Istent annyiszor megbánták;
A jó egészségnek hírét sem ismerték,
Kiütött őrajtuk megannyi betegség.

Igy voltak ők bizony mindnyájan szegények,
Okulására a jámbor hiveknek;
Ne bántsad a vallást soh'se bánt az téged,
Sőt megtisztul véle a gyötrődő lélek.

Azért tanuld meg azt jó keresztény hivem,
Hogy az Isten mellett kitartsál te hiven,
Mert csak olyan testben lehet az egészség,
Melyik tisztán érzi ily büntől a lelkét.

Megtisztult lélekkel többre lehet menni,
Mint a gazdagsággal, mely ma már csak semmi
Mert a tiszta lelküt Isten is szereti
És ahol szükséges bajból kiségit.

Harville Pál szép hajadon leánya,
Segített apjának az Isten káromlásban;
Nem is volt ő rajta az Isten áldása,
Nem kellett senkinek, úgy maradt páftában.

Ő is ugyanugy volt, mint az édes apja,
Minden rossz betegség megfogamzott rajta.
Nem is volt ő neki soha nyugodt percze,
Mindig valami baj kinozta, gyötörte.

Lakott szomszédjukban egy öreg anyóka,
Jámbor Isten-féltő volt az istenadta:
Vallásos dolgoknál soh'sem hiányzott ő,
Reggeli misére mindig ő volt első.

Meghallotta baját Harville lányának,
S mivel nála szükiben soh'se volt tanácsnak,
Gondolkozott kissé s ily tanácsot adott:
"Menjen Acsvára s meggyógyul ott legott".

Acsva községben az a csoda forrás,
Gyógyításban felülmul minden ilyen forrást.
Szálljanak magukba, térjenek Istenhez,
És a nagy bajukon rögtön segítve lesz".

Harville Pál midőn ezeket hallotta,
Száját ily kegyetlen szavakra nyitotta:
"Nem megyünk sehova, nem hiszek én semmit,
Hiába is emlitik az Istennek nevét".

"Aki nem létezik nem segít az rajtunk,
Akár egyik helyről, másakra járhatunk,
Babonaság az mit e vizről beszélnek,
Nincs annak ereje annyi mint egy légynek".

A falu közepén áll a Klein kocsmája,
Ode járnak este egy kis pálinkára-
Harville Pál, Detro, Dimitruje Száva,-
Ott találja őket hajnal pirkadása.

Szelid beszéd nem hallik egynek se ajakán,
Isten káromlásához ért ez mind valahány,
Mostan meg épen a forrást szapulják,
Annak nagy erejét váltig ócsárolják.

Egyszer az asztaltól Harville felugrott
Ésa következő szavakra fakadott:
"Gondoltam én egyet, hallgassatok csak rám,
Elmegyünk Acsuvára ti is jertek el ám".

"Hagy szégyenitsem meg én azt a nagy csudát,
Olyat teszek melyet még nem látott a világ!"
Beleegyeztek mind a hitetlen Tamások,
Folyt a sok beszéd melyet fül még nem hallott.

Ezerkilencszázöt Junius havának 3-ik napjában
Elindult Harville beteg leányával;
Vele tartott még a két jó barátja,
Isten káromlásban kenyeres pajtása.

Vasárnapi napon értek Acsuvára,
Ott van az a forrás, melynek csudájára
Essze földről járnak nyomorékok, vakok
És ott meggyógyulnak, hogyha vallásosok.

Nagy zivatar készült Biharmegye felett,
Mikor Harvilleék a forráshoz értek,
De ők nem törődtek az idő járással,
Gunyolták a vallást kegyetlen szavakkal.

Pedig az Ur Isten ítéletet tartott,
Mert az nap a földre nagy zivatart adott;
Villám villámot ért, menykő menykőbet
Huzódtak is előle a teremtetb lelkek.

Csak a hitetlenek nem féltek már tőle,
Hogyha egy-egy menykő lecsapott a földre,
Gyúnyosan nevétek és beszéltek ismét,
Gunyolták, piszkolták a forrás szent vizét.

"Nos Isten, hogyha vagy-szólt Harville Pál
Tégy csudát, e forrásnál meggyógyul-e a lány,
Pedig mig nem látom nem hiszek én semmit,
Arra meg várhatok sz utolsó napig."

Iszonyu menydörgés volt rá a felelet,
Mitől Harville is egy kicsit megijedt,
Gyerünk egy fa alá-szólt Dimitruje Száva
Mert ebből iszonyu zivatar lesz máma."

Fa alá huzódtak s a zivatar kitört,
Ropogott az égbolt, menykő menykőt söpört,
"emegett is a föld minden élő lény,
"nem volt olyan ember kinek ajkán szó kélt.

Csak Harville lánya nyögött és jajgatott,
 Az édes apjának ily szavakat mondott:
 "Édes apám én kendet arra kérem,
 A csoda forrásból hozzon vizet nékem".

"Megfürdök én benne hátha meggyógyulok,
 Mert oly beteg vagyok, majd hogy nem meghalok,
 Sokan meggyógyultak annak erejétől,
 Menjen hát és hozzon a forrás vizéből."

"De bizony e vízben te sohase fürdöl,
 Én mondom ezt apád ki nem fél Istentől,
 Ilyen badarságot ne mond többet nekem,
 Mert ha még ilyet szólsz kitagadlak menten!"

Harville így támadt beteg leányára,
 Nem hogy ő is szált volna végtére magába,
 De alig hogy bevégzé hitetlen mondását,
 Ártózatossá szelé ketté a fát.

Kidőlt a fa maga alá temetve négyüket,
 Ott pusztultak el és testük szénné lett,
 Lelkük pedig leszállt-le mélyen földbe
 Es utolsó napig lesznek örök tűzbe.

Igy bünhődtek ők hitetlenségükért,
 Jámbor hívem Isten te is arra kérd,
 / a befejező sor hiányzik.....

(A dolgozatban mégis rögzítve.)

"Egy hire támadt annak, hogy Nagyszakácsiba a Szüzanya mégjelent két kis libapásztor-lánynak nagy fényességbe, mert nagy fényesség támadott. És erre nagy hire lett annak, hogy az nagy bucsujáró-hel léssz. De be-tiltották, mer ném hitték bizonyosnak, a papság. Ném lett hivatalos és ném lett mégtardva... És sokan jelenkeztek ott. Mink kérdeztük ott az embéréket, hogy menyí való igaz ebbü. Asz monták, hogy ténleg nagy fényesség volt abba sötétségbe, volt huszonnégybe. Én kétszer is od vótam. S vót aki látta a Szüzanyát, az elesett és kiabált mindenfélét, hogy őt mához két hétre temetik.. Rá két hétre ténleg még is hātt... Én kétszer is od vótam, s vót aki látta a Szüzanyát... Én ném láttam, de utána ámomba mindig láttam a lórdesi Szüzanyát, rózsafüzér a kezében vót, kék szalag a derekán... enné többet én már nem kíványok látni... én szokok ám ámönnyi sok szépekét. A két libapásztor-lánka látta azt a fényességet... meg aki még látta, az ki is beszét mindenfélét; ném vót az beteg... Szita Mariska, ennek a lánya vót az.... Ném engedélezték, ném a heli pap; a felsőbbség vót..."-mondotta a 94 éves Kuti néni/1885/, lányával egybehangzóan.

Akkortájt rengetegen jártak Nagyszakácsiba, köztük olyanok, akiket a hitbéli jószándék vitt oda, egyeseket az új csodavárás reménye vonzott, másokat a pusztá kíváncsiság. A legtöbben hittek abban, hogy a két kislánynak valóban megjelenhetett a fényesség-látomás, mások szerint az égi fényben tündöklő Szüzanya alakja azért jelent meg a két kislánynak, mert azok még ártatlanok, és -mint Kutiék és mások is mondták-, nekik azért nem jelenhetett meg talán a valóságban az Isten anyja, mert bizonyára méltatlanok voltak a valóságos látására, s csak álmukban kaptak anyni jutalmat, hogy láthatták Mária alakját "rózsafüzérrel a kézben és kék szalaggal". A csodás, legendás történeti élményeken nevelődő öregek képzeletében érdekes módon vegyült a "lourdesi jelenés" és korunk új csodavárásának reménye és lehetősége. Ezt az új csodatevést és kegyhelyé nyilvánítást minden bizonnal táplálták a minden hitélettel kapcsolatos dologra oly érzékeny zarándokistóriások, énekszerzők gyorsan terjedő énekei is, melyek közül bemutatunk néhányat.

Ugy vélem, a fentiekkel teljes összhangban van az, amit az alábbiakban közölni fogunk, hiszen egyik-másik néhány évtizede született/sőt, elvértve, napjainkban is találunk hasonló értékű és szándékú szerzeményeket/.

SZENTÉNEKEK a nagyszakácsi csodatevő SZENT SZÜZHÖZ. Kiadja egy igazi Mária tisztelő, kinek az Isten anyja szívébe öntötte azon Mária szeretetet, ő is e világ bűnös népében akarja felgerjeszteni ezen isteni szent szavakat. Dicsértessék és áldassék az édes Jézus a legméltóságosabb ol-tári szentségben, Amen. -3536. "Corvin"-nyomda Baja.

E hosszú cimoldalon lévő feliratok után -az általunk is idézett történetelmondással összefüggően- közöljük a nyomtatvány énekeit.

Legujabb szent énekek a boldogs. szüz Mária tiszteletére.

Jőjjetek Mária szép hajlékába,

A szentlélek Isten ajándékára,

Jőjjön ide egész világ

Látásodra égi Anyám.

Nagy fényesség támadt Nagyszakácsiba,

Leszállott Mária, mint fehér rózsza,

Jőjjön..... stb.

Sok hitetlen ember elsiet ide,

Itt, ahol Mária nekünk megjelent,

Jőjjön..... stb.

A Nagyszakácsi község ékes határán

Megjelent Mária, mi égi Anyánk,

Jőjjön..... stb.

Ellepte az eget egy ékes felhő,

Nagyszakácsi hidon égis ért a fény,

Látta egész község népe,

Hogy szüz Anyánk itt megjelent.

De szépen ragyogott angyali orcád,

Mi reánk mosolyogtál édes szüz Anyánk,

Látod a sok bűnösöket,
Akik benned nem hittek.

Kik még tegnap téged gunyból névettek,
Drága szüz Mária benned nem hittek,
Mai nap itt könyörögnek,
Hogy bocsásd meg bűneiket.

Ugymint a Lurdesben kijelentetted,
Hogy a sok bűnösök ide jőjjenek,
Jőjjön szegény vagy pedig ur,
Hogy itt szegény ne legyen bus.

Mi is kérünk Anyánk szent szerelmedre,
Hogy tegyél nagy csodát itt a hid mellett,
Jőjjön.....stb.

Ugymint a Lurdesben, kivirágoztál,
Összetett kezekkel égre mutattál,
Jőjjön.... stb.

Sok szomorú szivek itt megenyhülnek,
Akik messze földről hozzád eljönnek,
Jőjjön..... stb.

Minket is vezetett szentséges kezed,
Nagyszakácsi völgyben égi nefelejts,
Jőjjön..... stb.

Fehér liliomszál, Isten leánya,
Nyerj nekünk is áldást magyar hazánkra,
Jőjjön.... stb.

Jertek ide ti is árvák, özvegyek,
E drága szüz Anyát felkerestétek,
Jőjjön..... stb.

Megfizeti ^e szent szüz fáradságtokat,
Angyalok fölszedik könnyhullástokat,
Kötnek abból szép koszorút,
Raknak bele rózsabimbót.

Elhagytuk teérteđ szülőföldünket,
Szent szivedre hagytuk mi mindenünket,
Jőjjön..... stb.

Mi is hozzáđ jöttünk csodák csodája,
Nagyszakácsi község ékes rózsája,
Jőjjön ide egész világ
Látásodra égi Anyánk. Amen.

-

Legujabb ének a szüz Máriához.
Julius hónapjának aranyos napján
Nagy fényesség tündöklik szakácsi határán,
Ave Maria, mennyei rózsa,
A nagyszakácsi hidra leszállt Mária.

Az ég boltján fodrozott egy fényes felhő,
Amelyből szüz Mária menyégből lejött,
Ave.....stb.

Ó, de boldog, szüz Anyám itt örvendezni,
Anyai szüz lábánál itt megpihenni,
Ott áll Mária tiszta fehérben,
Szent olvasó tündöklik drága kezében.

Menyei szép liliom, arany rózsaszál,
Aki a bűnbánatra minket meghívtál,
Ave..... stb.

Nagyszakácsi községben kinyílt egy virág,
Akinek illatára eljön a világ,
Mi is hozzáđ sietünk egek asszonya,
Mutass be szent fiadnak drága szüz Anya.

Menyei rózsafüzér ragyog kezeden,
A mennyei fényesség drága sziveden,
Nefelejts virág adj szent áldást reánk,
Mert tégedet választott a szent háromság.

Jaj de szépen tündöklük drága szent képed,
A sok bűnös emberek eljöttek ide,
Mi is hozzád sietünk csodák csodája,
A nagyszakácsi község arany rózsája.

A nagyszakácsi község rónája kebelén
Tündöklük szüz Mária, mint egy égi fény,
Ave..... stb.

Ó, te menyei titok, Isten leánya,
A nagyszakácsi határnak ékes rózsája,
Itt áll Mária tiszta fehérben,
Szent olvasó tündöklük drága kezében.

De nagy örömmel jöttünk szent szüz tehozzád,
Vigasztalj meg bennünket édes szüz Anyánk,
Angyalok asszonya szüz Mária,
Kinek drága szüz karján Jézus, szent fia.

Mint a Lurdi barlangba úgy jöttél hozzánk,
Szeplőtelen Mliom, arany viola,
Mutasd meg hát nekünk is drága képedt,
Mert tiszta szivbők kérünk szent szüz tégedet.

Elterjedt hired-neved Magyarországon,
Mert te vagy szüz Mária csodák csodája,
Te menyei kincs, menyből ránk tekints,
A szentlélek harmatját mireánk is hintsd.

A hid mellett négy fára mikor leszálltál,
Fehér fodros felhők közt ottan megálltál,
Meghervadt a levele az akácfának,
Hogy higgyék el a népek a nagy csodádat.

Legujabb ének a Boldogságos szüz Anyához. — C
Nagyszakácsi szép határra leszállt arany ág
Mosolyogva nézett reánk angyali arcod,
Látod a sok bűnösöket,

Akik nálad megjelentek, benned nem hittek,
Ontsd szívükbe szerelmedet, hogy mind higgyenek.

Franciaországnak voltál fényes csillaga,
Fénysugarad eljött hozzánk Magyarországra,
Mihozzánk is elérkeztél szívünkben,
Édes lettél már Ave Maria,
Légy pártfogónk menyországban Jézus szüz Anyja.

Örvend ~~sz~~ ég, örvend a föld szüz Máriának,
Mi is együtt örvendezünk Jézus anyjának,
Ugy mint hogyha Lurdban volnánk, veled örvendünk,
Boldogságos szüz Mária mennyből ránk tekints.

Messze földről levezetett szentséges kezed,
Mert szívünkben felgyulladt a te szent szerelmed,
Szent Annának szép leánya kiért sietünk,
A mennyei angyalokkal téged köszöntünk.

Ki van tárulva előttünk szentséges kezed,
Jaj ~~d~~e boldog az a lélek, ki hozzád siet,
Szent jelenséd titkára tehozzád jöttünk,
A nagyszakácsi szent helyen bucsut nyerhessünk.

A népeknek kérésére nyisd meg az eget,
Tegyél csodát itt a hidnál, hogy mind higgyenek,
Te vagy az a bimbó hajtás,
Kit régen vár sok sóhajtás,

Drága szüz anya, Nagyszakácsi községnek fényes csillaga. Amen.

-
Azt hiszem, minden bizonyítás nélkül, összevetés nélkül is sok olyan
Mária-éneket, csodás történetekről szóló szövegeket talál az olvasó
anyagunkban, amelyeknek sorai, fordulatái szinte azonosak e három "nagy-
szakácsi"-ének elemeivel. Ahhoz ^{Kell} semkülönösebb szakértelem, hogy e 3
ének egymáshoz való viszonyában is felfedezze a sztereotip momentu-
mokat.

A megyénkben összegyűjtött aprónyomatványok, kézirásos füzetek, hangzó felvételeink stb. alapján könnyen megállapíthatjuk, hogy a somogyi nép egyszerű gyermekét nemcsak saját közvetlen környezetével kapcsolatos vallásos irások érdekelték, nem csupán a somogyi "szentemberek" énekei hangzottak el ajkáról, s nem is csak megyénk neves kegyhelyein. Szívesen vásároltak búcsújáróink minden olyan füzetet, amely akár belföldi, akár külföldi eseményekről, csodás történetekről, legendás történetekről szóló énekeket, himnuszokat, prózai eseteket, még extrém, gyilkosság-történeteket stb., tartalmaz. Némely kiadvány során felmerül sokféle probléma: 1. a társadalmi közigeny és izlés felhigulása/izlésromlás, igénytelenség/; 2. a tömeg-izlés-igeny befolyásoltsága az istóriások, énekszerzők által/s ami ezzel összefügg, a "szenzáció-témák" gyors elterjesztése/; 3. az egyházi ellenőrzés gyakori következtelensége, vagy éppen teljes hiánya; és még számtalan olyan kérdést említhetnők, amely összefüggésben volt a kor társadalomnevelési, valláserkölcsei tendenciáival stb. E folyamat természetesen nem csupán századunk sajátja; s nem is csak a vallásos ponyvairodalomra, istóriásokra-énekszerzőkre, s ezek téma-és műfajproblémáira vonatkoznak. Hasonló szellemi mozgásváltozás történt már a népelet egyéb területein is/gondolunk itt a népköltés különböző területén/műfajok/ végbement változásokra, romlásokra stb./E sokrétű problémának megválaszolására jelen kereteink között nem vállalkozhatunk.

Visszatérve a gyűjteményünkben szereplő kiadványok anyagának közlésére, végtére is némi választ és összehasonlítási alapot kapunk részletesen ki nem fejthető problémáinkra, ha jól megfigyeljük istóriásaink és klérus-szerzőink témáit, valamint a történetek és énekek poétikai kvalitásait/• Ugyancsak képet kapunk a kegyhelyek és csodás történetek valós hátteréről, történelmi kapcsolatairól, a csoda-várás élményt jelentő szubjektív lelki tényezőiről, a kegytárgyak, kegyhelyek hitéletben betöltött szerepének jelentőségéről, a Szüzanya iránti hála-szeretetről .

(4)

"Ugy hallottam, hogy Kalocsát mikor megszállották a tatárok, nagyon megazégyenítették a templomot. És ez a Szűzanyának nagyon fájt. A tatár először a nőket hurcolta be a templomba; utánna meg elment, hogy most az ökröket behozza a templomba. Mikor az ökröket odavezette, arra az anygalok elhozták a kápolnát Andocsra. És amerre hozták a kápolnát vasrudakon, és azóttá a fű is mindig meghajol. És amikor én elvoltam bucsuba Andocsra, az egyik öregasszon, a szomszédunk mondta nekem, hogy igaz-e? hogy a fű meg van hajolva? Há t, való igaz! Keletről nyugat felé van hajolva a fű; valóban a fű nyugatnak volt hajolva. Kámpics Károjnéné tanna erről nagyon sokat beszélni, de sajnos má nem él."

Pogányszentpéter, Molnár Imváné, 1918.

"Sz a szentkut úgy keletkezett, hogy szántott régen egy ember. Az ökrei nem mentek tovább -én így hallottam a régi öregektől-, s ott aztán kiéstek, vagy kicsinyítak, csak onnan keletkezett a forrás. Az ökrök ott nem mentek tovább. Valá^{mi} csodaerőt mértek ott tán.... Egy néni minden héten együtt ide egy kána vizér. Ezzel mosogatta a lábait, és aszonta, hogy meggyógyut."

Segesd, Lakatos Istvánné, Tóth Mária, 1897.

Egyéb legendák, történetek

Somogy-és országszerte legismertebbek közé tartozik az andocsi kápolna legendás története, melyről elég részletesen írtunk, idéztünk. Meg kell jegyeznünk, hogy e legendának van egy közismert analóg-elődje, az ún. "lorétomi-lorettói történet". Ezzel kapcsolatban sok kiadást megért nyomtatvány lejent meg. Az alábbi idézetünk az 1890-ben, Rózsa K. és neje/ezelőtt Bucsánszky A./ által kiadott/417.sz/ javított kiadásból való, melynek címe: A boldogságos szent szűznek kápolnája. Máriának, az Isten választott anyjának tiszteletére épült szent hajlékokban zengedező fohászok, dicséretes és szent énekek, Azon keresztény katolikusok számára, akik az édes Üdvözítő szent képe előtt szeretnek ájtatoskodni. - A szűz Anya házában Lorettóban csoda-története.

"A legjelentősebb csodák egyike a világon a szűz Anya házában Názárethből az angyalok által történt Lorettóba hozatala. Názárethből e házat az angyalok azért hozták el, hogy biztosítsák azt a hitetlenek gonoszsága és megbecstelenítése elől..... Az angyalok tehát kimenték azt a szaraczenok uralma alól és Palaestinából Olaszországba hozták, és pedig először 1291-dig év május 10-én, IV. Miklós pápa uralkodása alatt Dalmáciába Tersattóba. Három év múlva pedig 1294-ik év december 10-én..... történt e szerencsés esemény, s a szent ház az angyalok által az adriai tengerparton egy sűrű borostyán-erdőbe tétetett le, esti tíz órakor..... de nemsokára a minden ható Isten Fia anyjának szent házat angyalai által ismételvitette egy nyillövésnyire, s különösen szép kilátással bíró halomra, az országút közepére, ahol már 595 éve, hogy fennáll..... ki pedig még bővebb tudósítást kíván magának szereznii, a "Csodák Könyvében" megtalálhatja.....".

Nem kétséges, hogy a mi somogyi legendánk sok változata erre a középkori apokrif, legenda-hagyományra épül, annak mintájára keletkezett. A legendák nyomán pedig számtalan népénekváltozat építi ki a népnek a hagyomány szívósságához való ragaszkodását. A legendás történetek, csodás események minden vallás liturgikus, paraliturgikus, apokrif hagyományában megtalálhatók/egyes elemei a mai tételes vallásokat megelő

zõ korokig vezethetõk vissza/.Ezzel kapcsolatban már érintettük a jámbor néphit azon szándékát,melyben még századunkban is kifejezõdik a csoda-várás;a mindennapitól eltérõ jelenségek "jelenés"-értékü és "kinyilatkozás"-súlyú várakozása sok-sok öreg hívõnek hitéletéhez, lelki tartalmához hozzátartozik,gyakorta még azon esetek során is,a melyek legtöbbszörrel a mai modern egyház-szemlélet sincs konszonanciában. Egyház-és liturgiátörténeti,vallásfilozófiai fejtegetésekbe nem kívánunk részletesebben merülni;részben,nem feladata kötetünknek,másrészt magunk sem vagyunk e kérdéskomplexumban teljesen járatosak,s mindegyen felül célunk,a felemlített probléma kapcsán az,hogy e témát érintõ szövegekkel,énekekkel megismertessük az érdeklõdõ olvasót,némely esetben a szaktudomány számára is publikáljunk olyan istóriás szerzeményeket, amelyek nem mindennaposan forognak közkezen.

A közölt szövegek között találunk olyanokat,amelyeknek ténylegesen van valós történeti eseménymagva,mások nélkülöznek minden legenda-rokonságot,ismét mások vélt,"álcsodák" kapcsolatában fogantak a mindenáron való szenzáció-keresés közepette.

A jámbor hívõ lelkeket,a búcsúk felemelõ szent hangulatában résztvevõ híveket ^{nem}különösképpen-legalább is nem minden esetben- érdekelte az általunk említett relációk ~~közepette~~ ^{született} ének eredete,kapcsolata; a legtöbb búcsújáró számára/még a gyengébb értékü/ új ének-szöveg-dallam ismerete jelentett "esztétikai" élményt és a megszokottól eltérõ többletismeretet.E fölötti örömezésüknek gyakran adnak ma is kifejezést akár az otthoniak,falu népe elõtti "bemutatásuk" révén,akár egymásik búcsún való énekismeretük jó ^{szándékú} megmutatásával.Számukra a szándék a fontos,nem a "produkció"^{értéke}%.E kérdéshez kapcsolódik az ének-szerõk szándéka,melyhez legtöbb esetben nem fér kétség,hissen a közösségi vallásos lét két egymással szoros ~~korrelációban~~ ^{korrelációban} lévõ tényezõjérõl van szó,melyben egyik függvénye a másiknak,egyik igénye nélkül nem él meg a másik;s kölcsönösen is befolyásolják egymást.Más kérdés,hogy a "szerzõt" gyakran az anyagi érdekeltség is inspirálta az "újra".

Idézetek a Csodák Könyvéből

A könyv Ajánlásában/I.rész/150 képpel ékesített részben csodát, részben pedig/II.rész/ legendás történetről olvashatunk, amelyek "oly híres szent könyvekből lett kivonva, melyek számos főpap és püspök jóváhagyása mellett jelentek meg". Az Ajánlás: Kelt Mindenszentek napján, nov. 1-ém 1858. A kiadó. majd záróssoraiban ez található: "VIII. Orbán pápa rendeletéhez hiven kijelentjük, hogy jelen könyvben előforduló csodás események közül csak azoknak tulajdonítunk isteni tekintélyt, melyek a szentírásban foglaltatnak, vagy a szenttéavatási okmányokban római pápák által csodáknak jelentettek ki. Egyéb e könyvben előforduló csodás eseményeknek csak emberi tekintélyt tulajdonítunk s azokat a hívők évszázados ájtatos hagyománya alapján jegyeztük föl". Az Előszóban pedig arról ír a kiadó, hogy "...még a Boldogságos Szűz Ötvenkét Szombatjánál is kedveltebb könyvét: A Csodák Könyvét újra kiadjuk". Dátum az alábbi: Budapesten, 1914-ik évben, a szeplőtelen fogantatás ünnepén. A kiadó"

Főbb témák:

1. A szüzanya házat Názárethből az angyalok Lorettóba hozzák.
2. Szent Benedek egy gazdálkodó gyermekét feléleszti.
3. A boldogságoa szüzanya képe a sziklán.
4. Szent Szebald
5. Szent Etelka császárné
6. Szent Szaniszló krakkói püspök
7. Szent Jutta
8. Szent Notburga királyleány
9. Stilita/oszlopos/ szent Simeon
10. Limai szent Róza
11. Szent Ottilia
12. Kortonai szent Margit
13. Szent Notburga cselédleány.
14. Szent Rica
15. Isten megparancsolja a szentatyának, hogy a koronát Istvánnak adja.
/16-17 hiányzik/
18. Szent Rókus
19. A montserrati Boldogasszony-szobor.
20. A virágzó püspöki pálca.
21. A sziklaképolna a Vág vize mellett.
22. A boldogságos Szűz a nyomorban sinlődők védanyja.
23. A gyermek álma
24. Assiszi szent Ferenc
25. Szent Remig
26. Szent Erzsébet
27. Szent Miklós myrai püspök
28. A paradicsom-madár

- 29.Szent tekla
- 30.Szalezi szent Ferenc
- 31.Szent Walburga
- 32.Az ének eredete
- 33.Szent Agnes
34. Jeruzsálemet nem bírják felépíteni a pogányok.
- 35.Szent Patricius
- 36.Paulai szent Ferenc
- 37.Az arany saru
- 38.Szent Ignác püspök és vértanu.
- 39.A szeplőtelen Szűz megjelenése.
- 40.Szent Kolumbán apát
- 41.A csodatevő Nerii szent Fülöp
- 42.Xaveri szent Ferenc
- 43.Szent Anna megjelenése által egy régi templomot épített és több csodát tesz.
- 44.Szent Hilarius
- 45.A boldogságos szűz Mária szobra Arezzóban.
- 46.Szent Romuald
- 47.Az örökké bolygó zsidó.
- 48.Szent Ágota eloltja az Aetna tüzokádó hegy lángjait.
- 49.Szent Juliánus
- 50.A szent ostyáról szóló csodálatos történet.
- 51.Szent Arnulf gyűrűje.
- 52.A kremsi főegyház
- 53.Szent Pál első remete.
- 54.A dubniczi Mária-szobor.
- 55.Szent Ositha
- 56.A kőrösfői arany kereszt.
- 57.Az Ur szent István születését előre tudatja.
- 58.Egyiptomi szent János.
- 59.A bold.Szűz egy vaknak megjelenik.
- 60.A zwettli kolostor.
- 61.Ancyrai szent Vazul.
- 62.Szent Skolasztika
- 63.A lelkész és a gróf.
- 64.Szent Benedek
- 65.Alapítása a boldogasszonyi egyháznak.
- 66.Némely afrikai püspök kiszakított nyelvvél is beszél.
- 67.Szent Loyola Ignác, a Jezsuita-rend alapítója.
- 68.Szent Meinrad
- 69.Szent Gallus
- 70.Szent Gaugolf

71. Beniccius szent Fülöp
 72. Mit ér egy Miatyánk.
 73. Hárskut
 74. Isten segíts.
 75. A boldogságos szüz Mária Caravaggióban egy szegény asszonynak megjelenik.
 76. Szent Bruno, a karthauzi barátok megalapítója.
 77. A legbecsesebb harci zsákmány.
 78. Mária-Kéménd
 79. A védőfal.
 80. Ima Szent Godeard püspök ereklyéinél.
 81. A boldogságos Szüz megjelenik szent Gebhardnak és megparancsolja, hogy főpásztor legyen.
 82. Istenes szent János
 83. Szent Balázs püspök és vértanu.
 84. A korveii kolostor.
 85. A boldogságos szüz Mária megjelenése a pestis alatt.
 86. Konstantin császár előtt a kereszt megjelen, midőn Maxentius ellen harcra kél.
 87. Szent Bilhilde
 88. Csodálatos megtalálása a szent keresztfának szent Heléna, Nagy Konstantin anyja által.
 89. Szent Brigitta
 90. Szent Luca
 91. A sirban nem maradó kéz.
 92. Szent Rupert apát
 93. Remete szent Antal
 94. Szent Quirinus
 95. Vác város eredete.
 96. Sidrák, Misák és Abdenago
 97. A Balaton tavának eredete.
 98. Dániel próféta
 99. Szent Ágoston
 100. Szent Mihály kápolnája.
 101. Az egiptomi szent Mária.
 102. Szent Erzsébet, portugál királyné.
 103. A negyven szent vértanu.
 104. Szent Margit csodatevő fátyola.
 105. Az örgög körme Görlicznél.
 106. Nagy szent Gergely pápa csodálatos miséje.
 107. A bünbánó huszár.
 108. Nabukodonozor király
 109. A szomorufüz eredete.
 110. Szkalkai szent Benedek iszákja
 111. A lilomos boldogságos Szüz

112. Az eltűnt templom.
 113. Szent Albanus.
 114. Szent Ida, toggenburgi grófné.
 115. Szent Izidor földmivelő.
 116. A csodatevő kereszt.
 117. Szienai szent Katalin.
 118. A Máriakép Radnán.
 119. Damaskusi szent János
 120. Szent Romedius
 121. Egy szüz Mária álló képe által az istentelen megbüntettetik.
 122. Hieronymus szent Ferenc teste által Isten csodát tesz.
 123. Mi nevezetes történet Budavára visszavételekor 1686-ban.
 124. Nepomuki szent János.
 125. Regiszi szent Ferenc
 126. Nagy szent Leó pápa
 127. Szent Vendel
 128. Pádúai szent Antal
 129. A ffieldlandi kenyérsztoztogató Boldogasszony szobra.
 130. Szent Marianna, a quifői lilium.
 131. Payersberg lovag.
 132. Szent Anzelm/Anselmus/
 133. A vérkápolna Budán.
 134. Szent Porphyrius
 135. Kapisztrán szent János
 136. A megmentett leány.
 137. Mária, a betegek orvossága Simeghen.
 138. Szent Hubert
 139. Mária remetésege Hidegkut mellett.
 140. Boldogasszony szobra Máriavölgyben/Marienthal/Pozsonymegyében.
 141. Szent Diszlawa
 142. A hü nő.
 143. Az örök vadász.
 144. A jeruzsálemi zarándok.
 145. A hibázó garas.
 146. A kis Jézus csókja/Tárkányi után/.
 147. Uram, hová mégy/Tárkányi B.J. költeménye/.
 148. Parácsonyi koszoru/Tárkányi után/.../a többi hiányzik-/

(A)

az A. pld. beépítve 3. pld. -
a főjövéshez

Legújabb csodatörténet
a peremartoni határszélen.

Dallama:Üdvözlégy óh drágalátos stb.

Peremarton nyugati határában
Zeng az ének egy fának árnyékában,
Ezrek ajkán zeng az ima,
Mint ábriel angyal mondta:
Üdvözlégy óh szentséges szüz Mária.

Oh kegyes szüz, ki e helyen magadat
Ártatlan kisgyermeknek mutatod,
Oh légy jelen mi köztünk is,
Kik ne köszöntünk téged itt... stb.

Régente itt hittérítők tiszteltek,
Kik Jézusnak szivéről nevezettek,
Szenvedtek ők fáradozva,
Isten után bemed bizva... stb.

Miközön eljön a mi utolsó óránk,
Szémet kérni jön mi ítélő bíránk,
Arre kérünk édesanyánk,
Kegyes szemmel tekints reánk,
Hogy szerencsés legyen utolsó óránk.

A peremartoni határ szélén van egy tölgyfa, a hol május hó 15-én
du. 2 és 3 óra között négy óskői gyerek ökrörzés alkalmával egy
fehérnép alakot láttak fehérben. Kettő közülük oda sietett, hogy
megnézzék, mi az. - Mikor közel értek hozzá, látták, hogy szép fehér
ruha van rajta, kék szalaggal a derekán, korona a fején sárga
fényességgel, két angyal volt mellette. A nevük Gáspár Mihály római
katholikus és a másik Hornyák Mihály evangélikus. - Másodszor u-
gyanezen két gyermek látta a csodafától 15 lépésnyire délnyugat
felé fehérben kék szalaggal, korona a fején és bal kezében csillag
volt. - Harmadszor az evangélikus Hornyák kiment gyermekével Péter
és Pál napján eleséget kaszálni. Mikor az apa elkezdte a kaszá-
lást, azt mondá neki gyermeke: "édes apám ne kaszáljon, mert levég-
je azt a szép asszonyt; most is itt van, korona van a fején". És így
az apa gyermeke többszöri kérésére a kaszálást abba hagyta és el-
ment a szőlőbe dolgozni. - Negydszer a csodafától észeknek egy ju-
hászhoz közelített egy szép fehér osslop forma alak. Mikor a ju-
hász azt a szép fehérséget meglátta, a juhokat onnan azonnal el-
hajtottga; és a mint a juhász a szépséghez csak 56 lépésnyire ment,
azonnal eltűnt a csodafa felé. - Ezután a juhokat felterelte és

tovább legeltette.

Az ötödik látvány a csodafától 30 lépés távolban északra a szép fehérség egész alakban volt látható, kék szalaggal átkötve, sárga korona a fején és koszorú a karján. Félórával utóbb egy olvasó alak jött sárga színben és az oldalához szállt és jött egy kis gyermekforms alak, ez a népség előtt szállt meg hat lépés távolban és e fölött kis gömbölyű sárga alakok jöttek és ezek mind olvasó alakba szálltak és aztán volt látható három sárga kereszt.

Hetedik látvány volt egy kékszínű kereszt. A hetedik látvány volt a csodára fölött négy ül magasságban a szűz Mária fehérben, kék szalag a derekán, csillogszin olvasó a kezében, korona a fején, két angyal mellette és nagy tűnjénység volt érezhető.

Hilencedik látvány volt egy sárga feszület, a Krisztus urunk volt rajta. - Kilencedik látvány volt a csodafához délnyugot felől napnagyságú fehérség szállt a csodafára szép fehérben. - Tizedik látvány éppen olyan volt, mint a kilencedik. - A tizegyedik látványnál a csodafa felett sok csillag volt látható.

Öt legújabb ének a boldogs. szűz Mária tisztelésére.
Első a Peremartoni csodatörténet az eredetiből versekbe lett foglalva.
Írta: Gitsai György Kapuvárott.

/Oh Mária édesanyánk, téged kérünk, halálunkkor jőjj el hozzánk,
állj melléttünk /+ A Peremartoni csodafa, mely körül a csodákkal tűnődő Szűz Mária többféle alakba tizenegyszer jelentkezett az utolsó látomás alkalmával három ájtatos asszony az Ur angyalát énekelték miközben két percig nagy fényesség közt ragyogni látták Szűz Mária alakját koronás fővel két angyal közt; azon kedves Ur angyala ének belül is található. /Cimképen a jelent ábr./

A peremartoni történet versekbe foglalva.
Nóta: Gábor arkangyal.

Hallgassatok ide kedves keresztények,
Egy drága ujságot mondom én tinéktek.
Az ur Jézus értünk kint szenvedett, meghalt,
Harcednapra is mint tudjátok, feltámadt.

Megjelent először szentséges anyjának,
És a kesergő Mária Magdolnának,
Aztán Péternek, több apostoloknak,
Azok között lévő hitetlen Tamásnak.

Hogy Tamás hitetlen, Jézus azt jól tudta,
Azért sebhelyei néki megmutatta,

Mi köztünk is mostan mennyi hitetlen van,
Kik a szent hitünket letapodják nyíltan
Hogy sok a hitetlen sir a szűz Mária,
Leszállott mennyekből már több országokba,
Szép magyar hazánkat sem hagyta el árván,
Mi hozzánk is mennyből fényesen leszállván.

Nyolczszázkilenczvennégy májusnak havában
Tizenötödikén három óra tájban,
Peremarton község határa szőlőbe
Áll egy ősi tölgyfa csoda szépségében,

Négy ókói gyermek e fa közelében
Ökrüket őriztek ,szépen beszélgettek,
E közben a fáról szélzugást hallottak,
Mind a négy megijedt és oda bémultak.

A négy közbtt egyik volt evangélikus,
Ki rémülve mondja:nézzétek,mi van ott.
Azonnal egy vel megfutamlík vele,
Hát látják,hogy ott áll a szép szűz Mária.

Kék szalag derekán,fehér ruha rajts,
A fején csillogott az arany korona,
Második látáskor ugyan e két gyermek
Látta,hogy két angyal ragyogottk mellette.

Harmadik látás volt Péter és Pál napján,
Miköz Hornyák Mihály ott közel kaszálván,
Evangélikus volt,kisfia vel volt,
Ki akkor is látta a szép alakot ott.

Ja,jsj édesapám,tegye le a kaszát,
Ott áll a szép asszony,elvágja a lábát.
Korona a fején,olvasó a kezén,
Roán mogolyohva nyujtja kezét felém.

Mit látsz édes fiam,én semmit sem látok,
De mivel te így kérsz,többet nem kaszálok,
Eoha mit nem látok,olyast szükön hiszek,
Anért hát golgozni a szőlőbe megyek.

Negyedszer egy juhász arra legeltettt,
Hogy ha megláthatná a szép jelenjetejt,
A csudaszép fához amint közeledett,
Látta,hogy ott mily szép fényesség lebegett.

A jó ember ettől rémülve megijedt,
A nyájához menni visszaigyekezett,
Látó,hogy birkái mind térden állottak,
És mindnyájan a szép fa felé fordultak.

Ernek hire futott az egész vidéken,
Tódult a nép mindjárt az egész környéken,
Mindössze tizenegy jelenetet láttak,
Melyek közt kisgyermek, Jézuska is látszott.

Mária alakja többször jelentkezett,
Olvasó és kereszt a szép fán lebegett,
Gömbölyű alakok, mint a kis angyalok,
A fára szállottak, mint fényes csillagok.

De a legszebb látvány volt a szűz Mária,
Koszorú kezében, fején a korona.
Kiterjeszti kezét, égfe tekint sírva
A hívő népekre szent áldását adja.

Kérünk édes anyánk, minket ne hagyj árván,
Mert anyáknak hagyott Jézus a keresztfán,
Erősíts a hitben, remény, szeretetben,
Végre lekeinket vedd hozzád mennyekben.
Hogy ott színről-szinre mindörökké lássunk,
Úrök boldogságba együtt vághedhessünk. Amen.

Legujabb
CSUDATÖRTÉNET
a peremartoni határszélen
/a falomb között koronás Szüzanya, alul hívők csoportja/
- - - -

Dallama: Üdvözlégy oh drágalátos stb.

Peremarton nyugati határában,
Zeng az ének egy fának árnyékában;
Ezfelek ajkán zeng az ima,
Mint Gábrriel angyal mondta:
Üdvözlégy oh szentséges szüz Mária
Oh kegyes szüz, ki e helyen magadat
Ártatlant/kis gyermekeknek mutatod,
Oh légy jelen közöttünk is,
"ik ma köszöntünk téged itt,
Üdvözlégy... stb.

Régenten itt hittéritők tiszteltek,
Kik Jézusnak szivéről nevezettek;
Szenvedtek ők fáradozva,
Isten után benned bizva,
Üdvözlégy... stb.

Midőn eljön a mi utolsó óránk,
Számot kérni, jön mi ítélő bíránk,
Arra kérünk édes anyánk,
Kegyes szemmel tekints le ránk,
Hogy szerencsés legyen utolsó óránk.

Csodatörténet a peremartoni határszélen.

A peremartoni határ szélén van egy tölgyfa, a hol május 15-én
2 és 3 óra között négy óskői gyerek ökörörzés alkalmával egy
fehérnép alakot láttak fehérben. Kettő közülük azonnal oda sietett,
hogy megnézzék, mi az.

Mikor közel értek hozzá, látták, hogy szép fehér ruha van rajta, kék
szalaggal a derekán, korona a fején sárga fényességgel, két angyal
volt mellette. A nevük Gáspár Mihály római katolikus és a másik
Hornyák Mihály evangélikus. - Másodszor ugyanezen két gyermek látta
a csodafától 15 lépésnyire délnyugat felé fehérben kék szalaggal,
korona fején és bal kezében csillag volt. - Harmadszor az evangé-
likus Hornyák kiment gyermekével Pétejr és Pál napján eleséget
kaszálni. Mikor az apa elkezdte a kaszálást, azt mondá neki gyer-
meke: "édes apám ne kaszáljon, mert levágja azt a szép asszonyt;

korona van a fehéren". És így az apa gyermeke többszöri kérésére a kaszálást abbahagyta és elment a szőlőbe dolgozni. - Negyedszer a csodafától északra egy juhászhoz közelített egy szép fehér oszlopforma alak. Mikor a juhász azt a szép fehérséget meglátta, a juhokat onnan azonnal elhajtotta; és a mint a juhász a szép fehérség felé közeledett, addig a juhok valamennyien lefeküdtek. De a mint a juhász a szépséghez csak 56 lépésnyire ment, azonnal, eltűnt a csodafa felé. Ezután a juhokat felterelre és tovább legeltette. Az ötödik látvány a csodafától 30 lépés távolban északra a szép fehérség egész alakban volt látható, kék szalaggal átkötve, sárga korona a fején és koszorú a karján. Fél órával utóbb egy olvasó alak jött sárga színben és egy fa oldalához szállt és jött egy kis gyermekforma alak, ez a népség előtt szállt meg hat lépés távolban és e fölött kis gömbölyű sárga alakok jöttek és ezek mind olvasóalakba szálltak és aztán volt látható három sárga kereszt.

Hatodik látvány volt egy kékszíni kereszt. A hetedik látvány volt a csodafa fölött négy öl magasságban a szűz Mária fehérben, kék szalag a derekán, csillagszín olvasó a kezében, korona a fején, két angyal mellette és nagy tömjénszag volt érezhető.

Nyolcadik látvány volt egy sárga feszület, a Krisztus urunk volt rajta. Kilencedik látvány volt a csodafához délnyugat felől napnagyságu fehérség szállt a csodafára szép fehérben.

Tizedik látvány éppen olyan volt, mint a kilencediki.

A tizenegyedik látványnál a csodafa felett sok csillag volt látható.

A következő füzet tartalmát azért közöljük itt, mert pontosan az iménti csodafa-történettel kapcsolatos, verses átköltésben:

Öt legujabb énekek

a boldogs. szűz Mária tiszteletére.

Első a peremartoni csodatörténet az eredetiből versekbe lett befoglalva
I r t a G i t z i G y ö r g y K a p u v á r o t t .

Oh Mária, édes anyánk,

téged kérünk halálunkkor jöjj el ~~éltünk~~

hozzánk állj mellettünk. / a csodafa ábrázolása, mint az előbbinél / alatta: /

A peremartoni csodafa, mely körül a csodákkal tündöklő szűz Mária többféle alakban tizenegyszer jelentkezett az utolsó látomás alkalmával három ájtatos asszony az Urangyalát énekelték miközben két percig nagy fényesség közt ragyogni látták Szűz Mária alakját koronás fővel két angyal közt; azon kedves Ur angyala ének belül is található. / Ime: /
A peremartoni történet versekbe foglalva. Nóta: Gábiel Arkangyal..

Hallgassatok ide kedves kezesztények
 Egy drága ujságot mondok én tinéktek.
 Az ur Jézus értünk kintszenvedett, meghalt
 Harnadnapra is mint tudjátok feltámadt.
 Megjelent először szentséges anyjának
 És ákesergő Mária Magdolnának.
 Azután Péternek, több apostolnak
 Azok között lévő hitetlen Tamásnak.
 Hogy Tamás hitetlen, Jézus azt jól tudta
 Azért sebhelyeit néki megmutatta.
 Mi köztünk is mostan mennyi hitetlen van
 Kik e szent hitünket letapodják nyiltan.
 Hogy sok a hitetlen, sir a szüz Mária
 Leszállott menyegből már több országokba.
 Szép magyar hazánkat sem hagyta el árván
 Mi hozzánk is menyből fényesen leszállván.
 Nyolczszázkilenczvennégy májusnak havában
 Tizenötödikén három óra tájban.
 Peremarton község határa szélébe
 Áll egy ősi tölgyfa csoda szépségében.
 Négy Őskői gyermek e fa közelében
 Ökröket őriztek, szépen beszélgettek.
 E közben a fáról szélzugást hallottak
 Mind a négy megijedt és oda bámultak,
 A négy között egy volt evangélikus,
 Ki rémülve mondja: nézzétek mi van ott.
 Azonnal egy vele megfutamlik vala
 Hát látják, hogy ott áll a szép szüz Mária.
 Kék szalag derekán, fehér ruha rajta
 A fején csillogott az arany korona.
 Második látáskor ugyan e két gyermek
 Látta, hogy két angyal ragyogott mellette.
 Harmadik látás volt Péter és Pál napján,
 Midőn Hornyák Mihály ott közel, kaszálván.
 Evangélikus volt kis fia vele volt,
 Ői akkor is látta a szép alakot ott.

Jaj, ja édes apám, tegye le a kaszát,
Ott áll a szép asszony elvágja a lábát.

Korona a fején olvasó a kezén,
De ám mosolyogva nyújtja kezét felém.

Mit látsz édes fiam, én semmit sem látok,
De mivel te így kérsz, többet nem kaszálok.

Noha mit nem látok, olyast szükön hiszek,
Azért hát dolgozni a szőlőbe megyek.

"egyedszer egy juhász arra legeltetett,
Hogy ha megláthatná a szép jelentet.

A csudaszép fához, amint közeledett
Látta, hogy ott mily szép fényesség lebegett.

A jó ember ettől rémülve megijedett
A nyájához menni visszaigyekezett.

Látta, hogy birkái mind térden állottak,
És mindnyájan a szép fa felé fordultak.

Ennek híre futott az egész vidéken,
Tódult a nép mindjárt az egész környéken.

Mindössze tizenegy jelentet láttak,
"elyek közt kis gyermek, Jézuska is látszott.

Mária alakja többször jelentkezett
Olvasó és kereszt a szép fán lebegett.

Gömbölyű alakok, mint a kis angyalok
A fára szállottak, mint fényes csillagok.

De a legszebb látvány volt a Szűz Mária
Koszoru ~~Kezében~~, ~~fején~~ a korona.

Kiterjesztvén kezét égre tekint sirva
A hívő népekre szent áldását adja.

Kérünk édes anyánk minket se hagyj árván,
Mert anyánknak hagyott Jézus a keresztfán.

Erősíts a hitben, remény szeretetben,
Végre lelkeinket vedd hozzád mennyekben.
Hogy ott színről-szinre mindörökké lássunk,
Örök boldogságba együtt vigadhassunk. Amen.

SZENTÉNEK

a nagyszakácsi csodatevő
SZENT SZÜZHÖZ.

/Jézus a kereszten jobbra hajtott fejjel, alatta koponya, kigyó/

Oldalt: Te legméltóságosabb szent szüz, Isten anyja
Könyörögj érettünk halálunk óráján Amen.

Kiadja: egy igazi Mária tisztelő, kinek az Isten anyja szvébe öntötte
azon Mária szeretetet, ő is e világ bűnös népében akarja fel-
gerjeszteni ezen isteni szent szavakat.

Dicséértessék és áldassék az édes Jézus
a legméltóságosabb oltári szentségben Amen.

3536 "Corvin"-nyomda Baja.

Közzét a legújabb eredeti témáival

LEGUJABB SZENT ÉNEK

a Boldogságos szüz Mária tiszteletére.

Jőjjetek Mária szép hajlékába
A szentlélek Isten ajándékára,
Jőjjön ide egész világ
Látásodra égi Anyám.

Nagy fényesség támadt Nagyszakácsiba,
Eszállott Mária, mint fehér rózsa,
Jőjjön.... stb.

Sok hitetlen ember elsiet ide,
Itt, ahol Mária nekünk megjelent,
Jőjjön... stb.

A Nagyszakácsi község ékes határán
Megjelent Mária, mi égi anyánk,
Jőjjön... stb.

Ellepte az eget egy ékes felhő,
Nagyszakácsi hidon érig ért a fény,
Látta egész község népe,
Hogy szüz Anyánk itt megjelent.

De szépen ragyogott angyali orcád,
Mi reánk mosolyogtál édes szüz Anyánk,
Látod a sok bűnösöket,
Akik benned nem hittek.

Kik még tegnap gunyból téged nevettek,
Drága szüz Mária benned nem hittek,
Mai nap itt könyörögnek,
Hogy bocsásd meg bűneiket,

Ugymint a Lurdesben kijelentetted,
Hogy a sok bűnösök ide jőjjenek,
Jőjjön szegény vagy pedig ur,
Hogy itt szegény ne legyen bus.

Mi is kérünk Anyánk szent szerelmedre,
Hogy tegyél nagy csodát itt a hid mellett,
Jőjjön.... stb.

Ugymint a Lufdesben kivirágoztál,
Összetett kezekkel égre mutattál,
Jőjjön... stb.

Sok szomorú szivek itt megenyhülnek,
Akik messze földről hozzád eljönnek,
Jőjjön.... stb.

Minket is vezetett szentséges kezed,
Nagyszakácsi völgyben égi nefelejts,
Jőjjön.... stb.

Fehér liliomszál, Isten leánya
Nyerj nekünk is áldást magyar hazánkra,
Jőjjön.... stb.

Jertek ide ti is árvák, özvegyek,
E drága szüz Anyát felkerestétek,
Jőjjön.... stb.

Megfizeti szent szüz fáradságtokat,
Angyalok fölszedik könyhullástokat,
Kötnek abból szép koszorut,
Raknak bele rózsabimbót.

Elhagytuk teérteed szülőföldünket,
Szent szivedre hagytuk mi mindenünket,
Jőjjön stb.

Mi is hozzád jöttünk csodák csodája,
Nagyszakácsi község ékes rózsája,
Jőjjön ide egész világ
"átásodra égi Anyánk. Amen.

Handwritten signature or initials.

Legujabb ének
a szüz Máriához .

Julius hónapjának aranyos napján
Nagy fényesség tündöklük szakácsi határán,
Ave Maria menyei rózsa,
A nagyszakácsi hidra leszállt Mária.

Az ég boltján fodrozott egy fényes felhő
Amelyből szüz Mária menyégből lejött,
Ave.....stb.

Ó de boldog szüz Anyám itt örvendezni,
Anyai szüz lábaddnál itt megpihenni,
Ott áll Mária tiszta fehérben,
Szent olvasó tündöklük drága kezében.

"menyei szép lilium arany rózsaszál,
Aki a bűnbánatra minket meghívtál,
Ave.... stb.

Nagyszakácsi községben kinyílt egy virág,
Akinek illatára eljön a világ,

"i is hozzád sietünk egek asszonya,
Mutass be szent fiadnak drága szüz Anya.
menyei rózsafüzér ragyog kezeden,

A menyei fényesség drága sziveden,
Nefelejts virág adj szent áldást reánk,
Mert tégedet választott a szent háromság.

Jaj de szépen tündöklük drága szent képed,
A sok bűnös emberek eljöttek ide,

"i is hozzád sietünk csodák csodája,
A nagyszakácsi község any rózsája.

A nagyszakácsi község rónája kebelén,
Tündöklük szüz Mária, mint egy égi fény,
Ave..... stb.

Ó te menyei titok, Isten leánya,
" nagyszakácsi határnak ékes rózsája,
Itt áll Mária tiszta fehérben,
Szent olvasó tündöklük drága kezében.

De nagy örömmel jöttünk szent szüz te hozzád,
igasztalj meg bennünket édes szüz Anyánk,
Angyalok asszonya szüz Mária,

Kinek drága szüz karján Jézus szent fia.

Mint a Lurdi barlangba, úgy jöttél hozzánk
Szeplőtelen lilium, arany viola,

Mutasd meg hát nekünk is drága képedet,
Mert tiszta szivből kérünk szent szüz tégedet.

Elterjedt híred-neved Magyarországon,
 Mert te vagy szűz Mária csodák csodája,
 Te menyei kincs, menyből ránk tekints,
 A szentlélek hatmatját mireánk is hintsd.
 A hid mellett négy fára mikor leszálltál,
 Fehér fodros felhők közt ottan megálltál,
 Meghervedt a levele az agácfának,
 Hogy higyják el a népek a nagy csodádat.

legujabb ének.
 a Boldogságos szűz Anyához.

Nagyszakácsi szép határra leszállt arany ág
 Mosolyogva nézett reánk angyali arcod,
 Látod a sok bünösöket,
 Akik nálad megjelennek, benned nem hittek,
 Ontsd szívükbe szerelmedet, hogy mind higyjenek.
 Franciaországnak voltál fényes csillaga,
 Fénysugarad eljött hozzánk Magyarországra,
 Mihozzánk is elérkeztél szívünkben,
 Edes lettél már Ave Mária,
 Légy pártfogónk menyországban Jézus-szűz Anyja.
 Örvend az ég, örvend a föld szűz Máriának,
 Mi is együtt örvendezünk Jézus anyjának,
 Ugy mint hogyha Lurdban volnánk, veled örvendünk,
 Boldogságos szűz Mária mennyből ránk tekints.
 Messze földről levezetett szentséges kezed,
 mert szívünkben felgyulladt a te szent szerelmed.
 Szent Annának szép leánya kiért sietünk,
 A menyei angyalokkal téged köszöntünk.
 Ki van tárulva előttünk szentséges kezed,
~~Mert szívünkben felgyulladt~~
 Jaj de boldog az a felek, ki hozzád siet,
 Szent jelenésed titkára te hozzád jöttünk,
 A nagyszakácsi szent helyen bucsut nyerhessünk.
 A népeknek kérésére nyisd meg az eget,
 Tegyél csodát itt a hidnál, hogy mind higyjenek,
 Te vagy az a bimbó hajtás, kit régen várt sok sóhajtás,
 Drága szűz anya, Nagyszakácsi községnek fényes csillaga. Amen.

1. Szent énekek

A nagyszakácsi csodatévő
Szent Szüzhöz.

Ő is e világ népében akarja fölgerjeszteni
ezen ~~szent~~ szavakat.

Jertek Mária szép hajlékába,
A szent lélek Isten ajándékára,
Jőjjön ide egész világ
Látásodra égi anyám.

Nagy fényesség támadt Nagyszakácsiba,
Leszállot Mária, mint fehér rósza,
Jőjjön ide... stb.

Sok hitetlen ember elsiet ide,
Itt ahol Mária nekünk megjelent,
Jőjjön ide.... stb.

Nagyszakácsi község határán,
Megjelent Mária mi égi anyánk,
Jőjjön ide.... stb.

Ellepte az eget egy ékes felhő,
Nagyszakácsi hidon éigig ért a fény,
Látta egész község népe,
Hogy szüz anyánk itt megejelent.

De szépen ragyogott angyali arczod mireánk,
Mosolyogtál édes Szüz anyánk,
Látod a sok bünösöket,
A kik te benned nem hittek.

Kik tegnap gúnyból téged nevettek,
Drága Szüz Mária benned nem hittek,
Másnap itt könyörögnek,
Hogy bocsásd meg büneiket.

Ugy mint Lourdesben kijelentetted,
Hogy a sok nünösök ide jőjjenek,
Jőjjön szegény vagy pedig úr,
Hogy itt ~~sok~~ki ne legyen bús.

Mi is kérünk anyánk szent szerelmedre,
Hogy tegyél nagy csodát itt a hid mellett,
Jőjjön ide... stb.

Ugy mint a Lourdesbe kivirágoztál,
Ó, szent kezekkel égfe mutattál,
Jőjjön ide.... stb.

Minket is vezessen szentséges kezed,
Nagy-szakácsi vjölgyeden égi nefelecs,,,,,stb.

Fehér lilomszál Isten leánya,
 Nyerj nekünk is áldást magyar hazánkra,
 Jőjjön ide egész--..... stby.

Jertek ti is árvák özvegyek,
 E drága Szüz anyát felkeressétek,
 Jőjjön ide.... stb.

Megfizeti szent Szüz fáradságtokat,
 Kötnék abból szép koszorút,
 Raknak bele rózsabimbót.

Mi is hozzád jöttünk csodák-csodája,
 Nagyszakácsi ékes rózsája,
 Jőjjön ide egész világ,
 Látásodra égi anyánk.

~~/ a füzet ezzel befejezve. Vagy hiányos, vagy a szerző nem tüntetett
 föl nevét és a dátumot/~~